

DE MAAS EIKE NAAR

2016

DRIEMAANDELIJKS CONTACTBLAD JAARGANG XLVII

IV

INHOUD

153. Woord vooraf (Herman Hendrix).
155. Frater Aloysio, Marcel Lijnen (Jean-Marie Evers).
160. Oorlogsdagboek van een student - deel 3 (Jaak Hoedemakers).
167. De seniorenvereniging 50enM viert 5-jarig bestaan (Leo van Rens).
169. Maaseiker spreekwoorden en gezegden (nova series)
(Tony Van Wijck).
171. Eigenaardigheden in ons dialect (Tony Van Wijck).
172. Plaquette op het geboortehuis van Pater Sangers (Jean Knoors).
174. Mijmering bij een foto uit de Maasvallei (Marita Van de Broek).
175. In memoriam Jean-Emile "Jan" Exelmans (Jaak Bergers).
176. Bakkers in Maaseik (Martin Boonen).
177. Bijgeloof in vroegere dagen (Martin Boonen).
179. Humor met een Maaseiker historisch tintje (Martin Boonen).
180. Lezers schrijven ons ... (De redactie).
181. Maaseiker pelgrims naar Compostela (vervolg) (Wim Corstjens).
183. Inventaris van het archief van het stadsbestuur van Maaseik
uit de Franse en Nederlandse periode (1794-1830)
(Raymond Driessen).
185. Klein eerbetoon aan de dichter Wouter Wetzels (Marcel Leduc).
190. Maaseiker weerspreuken van vroeger (Martin Boonen).
192. De vroegere taal in het College Heilig-Kruis (Martin Boonen).
193. 'Jao' betekent in het Maaseikers lang niet altijd 'ja' (Theo Kees).
195. Bibliographica Maeseycensia (Luc Bleukx).
Begraafplaatsen van familieleden op het internet.
196. Fotograaf Roger Maes in het M_Museum.

Woord vooraf

Herman Hendrix

Hoe ouder je wordt, des te vaker krijg je in de gaten dat de generatie waartoe je behoort, langzaam maar zeker wordt uitgedund.

Dit fenomeen valt vooral op wanneer je op een blauwe maandag op een kerkhof loopt te mijmeren en de namen leest op de graven. Eén voor één.

“Aanvaard het leven”, schreef ik in gedachte boven de ingang van de dodenakker.

Van sommige Maaseikenaren was ik zelfs vergeten dat ze inderdaad al een tijd geleden afscheid hadden genomen van alles wat hun zo dierbaar was.

Je verontschuldigt je dan heimelijk met de gedachte dat je geheugen ook niet meer is wat het ooit is geweest...

...En in de stilte die hoorbaar was, zag ik hen weer even in gedachte levend voor me.

Alleen de herfst was in staat hun aanwezigheid te kleuren met aquarellen van verdriet.

Daarom, beste lezer, leek het me dan ook passend, nu Allerzielen voor de deur staat, dat “De Maaseikenaar” hen allemaal in dit voorwoord wil gedenken.

Sta me toe dat ik dit doe aan de hand van een kort gedicht in onze Maaslandse moedertaal.

Es de blajer van november
hunnen ti-jd höbbe gehad,
vilt ter ouch e stökske stilte
in de straote van de stad;
en we loupe get verloeëre,
ki-jke druimend om ós heen,
en we misse weer di-j minse
di-j ter jaomer neet mieë zeen;
tösse twieë pöt mèt chrysante
loupe wieë den doeër de stad,
es de blajer van november
hunnen ti-jd höbbe gehad.

Es den hemel van november
stuit te rieëgene in de stad,
dènke wieë weer aan di-j minse
di-j ós höbbe leefgehad;
en ich weit neet good waat zègke,
koup get blome, zjus wi-j gieë,
want e bleumke zaet nog alti-jd
hónderddówzènd kieëre mieë;
in de rieëgen van november
trèkke wieë van ówt de stad
same nao di-j luj van vreuger
di-j we höbbe leefgehad.

Es wieë later in november
ozen ti-jd höbbe gehad,
en we ligke dao te röste
in het weste van de stad,
stoeën oos kènjer mét e bleumke
get te mómpel tieëgenein,
en zoe zeen we in november
weer ins allemaol bi-jein;
’s Levenhieër móten den waal zègke:
“Det vèng ich de sjoëenste stad,
want dao höbbe ziech de minse
toch het meiste leefgehad.”

En in naam van de hele redactie wens ik u van ganser harte een rustige herfstvakantie toe.

Frater Aloysio, Marcel Lijnen,

° Zonhoven 07/12/1925

† Zonhoven 22/06/2016

154 *Jean-Marie Evers*

Sinds een aantal jaren heeft frater Aloysio zich uit de alledaagse beslommingen van het beheer van het Koninklijk Instituut voor Doven en Spraakgestoorden (KIDS) te Hasselt teruggetrokken. Na decennia van grote en toegewijde inzet genoot hij van een verdiende rust in de stilte van het kloosterleven, waarin hij als jonge man was ingetreden. De "congregatio fratrum beatae Mariae Virginis, matris misericordiae" of "congregatie van Onze-Lieve-Vrouw, moeder van barmhartigheid", ons beter bekend als de congregatie van de "Fraters van Tilburg", had hem zo'n 70 jaren geleden in haar armen ontvangen en hij kon er zijn roeping om jonge mensen op te voeden realiseren. Hierbij ging zijn speciale aandacht uit naar de andersvaliden, voornamelijk de doven en de jongeren met een spraaktaalprobleem. De fraters van Tilburg hadden op dat vlak een grote expertise opgebouwd. Zijn keuze was dus heel evident.

Als Maaseikenaar heb ik het voorrecht gehad om van excellent onderwijs te mogen genieten in de lagere school bij "de fraters van Tilburg", de Sint-Jozefsschool, die zich in de Bleumerstraat

(ook Maasstraat genoemd) van Maaseik bevond. De school kon bogen op enige befaamdheid in het Maasland omwille van het verstrekken van zeer degelijk onderwijs. Naast de klassieke basisschool hadden de fraters er ook het instituut voor de "doofstommen", zoals de doven en spraakgestoorden gemeenzaam genoemd werden. Daar konden dove jongens genieten van diverse opleidingen en een stiel leren zoals schoenmaker, kleermaker, bakker, slager en zelfs fotograaf. Sommige gehoorgestoorde, maar niet volledig dove jongens konden na intensieve begeleiding inschuiven in het gewoon onderwijs. In mijn klas waren zo twee jongens die volledig geïntegreerd werden. Ze verbleven in het internaat en werden professioneel begeleid. De fraters waren specialisten terzake en hebben hun expertise uitgedragen naar alle uithoeken van de wereld. Onlangs

155

156

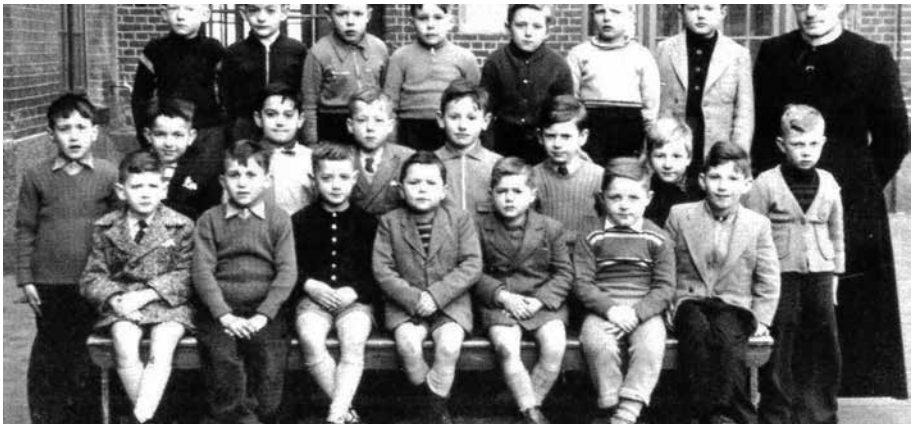
vernam ik per toeval van een Australische vriend dat hij zetelt in de Raad van Bestuur van een instituut voor doven en spraakgestoorden, waar de methode van de fraters gebezigd wordt. Toeval bestaat niet.

Mijn leraar van het derde klasje was de toen nog jonge frater Aloysio (toen 23

jaar). Hij was een minzaam man, aan wie ik de beste herinneringen bewaar. Onder de leerlingen werden de diverse leraars beoordeeld en geklasseerd. Van frater Aloysio werd gezegd dat hij "ene goeie" was. Het feit dat hij geen bijnaam had, was het beste bewijs dat men hem graag had.

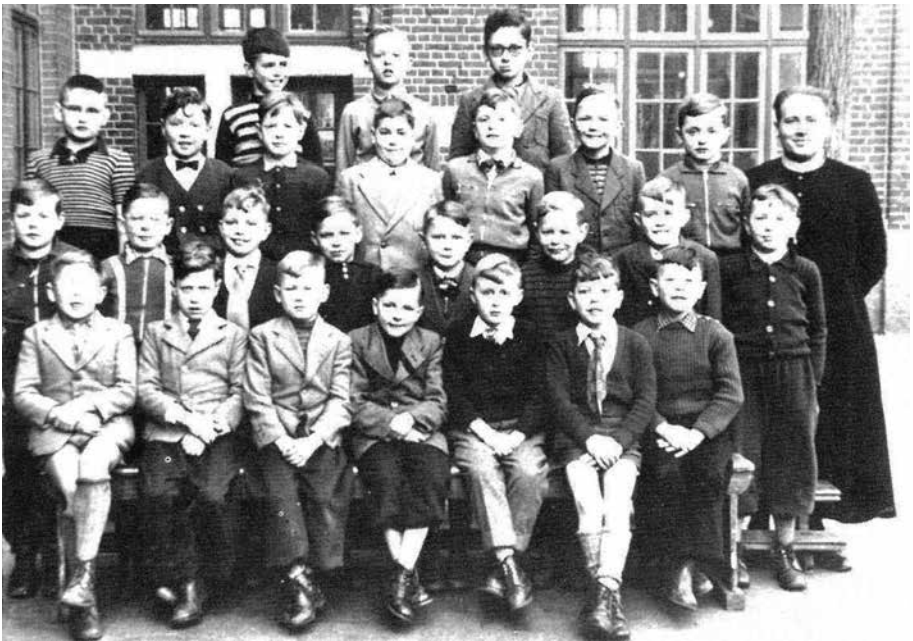

Bestuursleden van de B.O.L. 1950. 1e rij (v.l.n.r.) knielend: Vandenbosch Mathieu, Janssen Jan, Coolen Jean, Henkens Piet (secretaris). 2e rij: Smits Guido, Kraewinkels Jaak, Cuppens Evert, Verdeyen Mathieu, Vankerkom Jean, Peeters Jef, Dalemans Jean.

1e Klas - 1954-1955. 1e rij (v.l.n.r.): Nulens Jacky, Snijkers Fernand, Peeters Leon, Kessels Jos, Segers Mathieu, Leunissen Peter, Coolen Jacky. 2e rij: Snijkers Pierre, Silkens Robert, Vanhoef Jaak, Henckens Eddy, Leyser Antoine, Menten Julien, Coolen Henri, Smeets Jos. 3e rij: Neel Jos, Debruyne Lambert, Colson Paul, Muzers Jos, Stienen Johan, Hendriks Theo, Schaeckers Chretien, Frater Richard.

157

1e Klas - 1954-1955. 1e rij (v.l.n.r.): Cooninx Leon, Vandenberg Mathieu, Koolen Mathieu, Kortleven, Caofen Henri, Michiels André, Raedschelders Mathi. 2e rij: Colson Theo, Beernaert Jackie, Michiels Paul, Baens Leo, De Langhe Eduard, Lenders Jos, Broens Wim, Schroyen Henri. 3e rij: Verlaak Kamiel, Joosten Norbert, Dirks Jaak, Caofen Colla, Koolen Luc, Peeters Emiel, Leijser Willy, Frater Aloysius. 4e rij: Delahaye Jos, Van Cauwelaert Michel, Grispén Henri.

Toen ik hem enkele jaren geleden terug ontmoette – het derde klasje in Maaseik lag toen reeds 60 jaren achter ons – in het kader van het KIDS en hem groette, vroeg ik of hij mij mogelijk nog herkende. Na een klein moment van graven in zijn achterhoofd zei hij: “Jean-Marie..., Jean-Marie Evers, Maaseik, maar dat is toch niet mogelijk zeker!”

Het weerzien deed ons allebei deugd en we hebben enkele herinneringen van “de goede oude tijd” uit de vergeetput kunnen opvissen.

Toen we een tweetal jaren geleden met een kleine afvaardiging naar de universiteit van Nijmegen reden om te assisteren bij de verdediging van de doctoraatsthesis van dr. Leo De Raeve (KIDS Hasselt) betreffende cochleaire implantaten bij gehoorgestoorde kinderen, heb ik uitgebreider met hem kunnen babbelen. Niettegenstaande zijn gevorderde leeftijd was hij nog zeer klaar van geest en was zijn geheugen nog zeer goed. Toen ik hem hiervoor proficiat wenste, was zijn antwoord heel fijntjes en eenvoudig: “Ik heb mijn werk altijd heel graag gedaan en de mooie dingen vergeet men niet. Het zijn de minder fraaie dingen, die ik vergeet.”

Onlangs bij opruimwerken in mijn “archief” (is eigenlijk een kast met allerlei dingen, die daar opgeborgen worden om er nooit nog uit te komen) stootte ik op een brochure die in de vijftiger jaren uitgegeven werd om, naar ik meen, het honderdste jaar van de aanwezigheid van de fraters in Maaseik te vieren. Er stonden o.a. foto’s in van een aantal fraters, die ik als mijn leraars van de lagere school herkende, dus ook van frater Aloysio. Omdat het zou kunnen dat het KIDS niet over deze brochure beschikte, heb ik ze aan de algemeen directeur Margo Nulens gegeven om in het archief van het KIDS ter inzage te blijven.

De fraters hebben iets meer dan 100 jaren belangrijk werk geleverd in Maaseik, nadien ook reeds meer dan 60 jaren in Hasselt, Limburg en eigenlijk

Dankbare herinnering aan

Frater Aloysio

Marcellus Maria Johannes Lijnen

heel Vlaanderen. Het KIDS werd onder de leiding van frater Aloysio het toonaangevend instituut op het vlak van integratie van doven en spraakgestoorde. Hij was er algemeen directeur vanaf 1961 tot 1985. Met frater Aloysio verdwijnt een monument van deze “dienst aan de bevolking”. Hij heeft een onmeetbare bijdrage geleverd om gehandicapte jongeren te begeleiden en perspectieven te bieden. Dat het KIDS evolueerde naar waar het zich nu bevindt, is voor een aantoonbaar groot deel aan hem te danken.

Op 28 juni werd hij in Zonhoven begraven, omringd door een indrukwekkende groep van oud-leerlingen, personeelsleden van het KIDS, fraters en dichte of verre vrienden. Het is goed dat hij de hommage bekommt, die hij verdient: hem te herinneren als een groot maar zeer beminlijk en eenvoudig mens.

Oorlogsdagboek van een student - deel 3

Koninklijk Atheneum

Maaseik 1944-1945

Jaak Hoedemakers

Dinsdag 4 januari

De kerstvakantie is voorbij. Terug naar school.

Ik zit nu op de tweede wetenschappelijke van het atheneum. Wij volgen de lessen gedeeltelijk met de studenten van de poësis.

Tijdens de eerste les wiskunde brengt studieprefect Vital Henskens ⁽¹⁾ mijn punten

van dat vak van de kerstexamens: 62 op 140. Niet bijster schitterend. Ik zal op dit vak dat mij niet ligt harder moeten studeren.

Mijnheer Renson, geschiedenisleraar, geeft een uiteenzetting over koning Karel I van Engeland (1600-1649) die op bevel van Oliver Cromwell werd onthoofd.

Ik vind thuis de dichtbundel 'De blanke tuin' (uitg. A. Manteau), dichtbundel van Nico Van Beeck, die mijn neef René ⁽²⁾ uit Turnhout mij met de post heeft gezonden.

Ernest Van den Broeck huwde na de oorlog met oud-studente Maria (Maike) Dedroog.

Toen ik een samenkomst van het drietal ten huize van Alfons Bergen had geregeld, kwam onverwacht aan het licht dat zowel Nest Van den Broeck als Fons Bergen na De Achttiendaagse Veldtocht in 1940 in hetzelfde krijgsgevangenenkamp hadden verbleven, nl. dat van Krems in Oostenrijk. Als leraar Nederlands was Ernest lid van de commissie die belast was met de vervroegde vrijlating van de Vlaamse militairen. Hij heeft toen ook enkele Brusselse Walen die een beetje Vloms kenden, in de bevoorrechte categorie ondergebracht.

Woensdag 5 januari

Wiskunde: complexe getallen

Scheikunde: Leraar Fons Vermaelen spoort ons aan met meer methode te studeren.

Tijdens zijn les zien we door het raam, hoog tegen de lichtbewolkte hemel, een grote formatie 'Vliegende Forten' met lange witte rooklierten in de richting van Duitsland vliegen ⁽³⁾. Nederlands:

Ruusbroeck –De mystiek. Vooraf zet Nest Van de BROECK heel gewichtig de roede (de stok) klaar tegen de lessenaar ⁽⁴⁾.

's Avonds repetitie voor ons toneel. Vooraf ons opgedragen opstel gemaakt: 'Hoe zacht ruist mijn hart in stille avond bij zachte muziektönen'.

Het langstlevende, maar inmiddels overleden driemanschap van het atheneum uit de oorlogsjaren. v.l.n.r.: Ernest Van den Broeck (Vorselaar 01.05.1915 - Msk 13.09.2002), Robert Pieters (Eksaarde 29.08.1910 - Msk 21.01.2000), Alfons Bergen (Testelt 30.11.1913 – Maaseik 08-01-2000).

Groepsfoto v.l.n.r.: Ghislaine Ivanov (dochter), Simeon Ivanov, Anna Peeters, Serge (zoon van Ghislaine), Gala (vrouw van Jean Ivanov), de dochter van Jean Ivanov en Jean Ivanov zelf.

Vertrek uit Antwerpen van Anna Peeters met zoon Jean op 31.05.1955. Aangekomen in Sint-Petersburg op 06.06.1955.

Grafsteen van Anna Peeters met cyrillisch opschrift op het kerkhof in Leningrad.

Donderdag 6 januari

Frans: *Art poétique de Boileau: la satire*
Nederlands: *de lyriek*

Turnen: *Meester Van Mieghem geeft ons les in eerste hulp bij ongevallen. Theo Colla en Ghislain Roosen fungeren als slachtoffers* ⁽⁵⁾.

Op de hoek van de Markt en de Eikerstraat staan rond de middag een tiental haveloze Russen onder bewaking van twee Duitse militairen. Zij wachten er hun beurt af voor bezoek aan tandarts Colemont ⁽⁶⁾.

's Avonds komt mijn aanstaande schoonbroer Jules Craemers uit Maaseik 'de week delen' ⁽⁷⁾. Hij vertelt dat twee kameraden van hem uit het verzet door de Duitsers werden opgepakt ⁽⁸⁾.

Avondmaal: wafels, brood met plattekaas en siroop.

161

Jozef Vosters, geboren te Retie op 6.02.1900, gehuwd met Catharina Maria Bosmans werd van 4 januari tot 12 januari 1944 opgesloten in de gevangenis van Hasselt, van 13 januari tot 26 april de gevangenis van

Jozef Vosters.

Antwerpen, en van 26 april tot 20 mei van datzelfde jaar, in het kamp van Beverlo.

Na nog enkele dagen in de gevangenis van Antwerpen kwam hij op 23 mei aan in het concentratiekamp van Buchenwald. Na een verblijf in de arbeidskampen van Dora en Harzungen stierf hij op 16 december 1944 in het kamp van Ellrich.

Vrijdag 7 januari

Regenachtig en mistig weer.

Godsdienst: M. Bosmans (Nonk): De onsterfelijkheid van de ziel.

Nederlands: vertaling van de 'Ilias' van C. Vosmaer (Homeros).

Plots horen we het opnieuw: zwaar en monotoon aanzwellend gedreun van

honderden Amerikaanse bombardementsvliegtuigen, die met hun dodelijke lading oostwaarts trekken. De alarmbel rinkelt, vliegensvlug worden de klassen ontruimd en spoeden we ons naar de kelderverdieping van de school. Er is geen paniek. Gezamenlijk wordt beneden het wiskundewerk voor morgen gemaakt. Als het gedreun wegsterft, gaan we terug naar de klassen.

's Namiddags spreekt Alex Bleukx over 'Het ontstaan van de tragedie'. We moeten bij de studieprefect een 'bewijs van student' gaan afhalen ⁽⁹⁾.

Zaterdag 8 januari

Zonnig maar koud. Ingekuilde koolrapen ⁽¹⁰⁾ gewassen en met vader verdergegaan met dorswerk en wannen.

Oze Lei ligt in Luuk op de "serdel". (Tekening: Thieu Corstjens)

Verslag gemaakt van de vergadering van de studentenbond. Naar de gildenzaal die in orde moet worden gebracht. Algemene toneelrepetitie die heel wat hilariteit met zich meebrengt. Lucien Boonen, medeacteur uit Maaseik, geeft enkele banjosolo's ten beste.

Een zoon van een boer uit de streek werd tijdens de mobilisatie opgeroepen voor zijn legerdienst en gekazerneerd in de 'citadel' van Luik. Aan iedereen die naar zijn zoon informeerde, zei hij: "Oze Lei ligt in Luëk op de 'serdël'".

Zondag 9 januari

Vandaag vindt de opvoering plaats van ons drama 'Broederhaat' en het blijspel 'Moppie de ongeluksvogel'.

Medespelers: Jean Neven en Arthur Hoedemakers, Lucien Boonen, Jan Suylen, Jan Gorissen, Henri Sleven en ikzelf. We oogsten veel succes.

Jules, de verloofde van mijn zus, is ziek gevallen en blijft thuis overnachten. Ik vermoed echter dat het een voorwendsel is en dat hij zich naar aanleiding van de aanhouding van zijn twee kameraden-verzetsleden verborgen wil houden.

Maandag 10 januari

Frans: 'Ariette' uit de 'Romances sans paroles' van Paul Verlaine, met de aanhef:
Il pleure dans mon coeur
Comme il pleut sur la ville

Quelle est cette langueur
Qui pénètre mon coeur?

Nederlands: verschillende soorten lyriek
Godsdienst: Ik krijg van Nonk, godsdienstleraar, de opdracht om de 'onsterfelijkheid van de ziel' te bewijzen. Het lukt mij wonderwel.

Tijdens de natuurkundeles leest M. Vermaelen voor: "Levensmogelijkheden op andere planeten".

's Avonds geven we onze tweede toneelopvoering.

Dinsdag 11 januari

Nederlands: A. Den Doolaard. Mr. Van den Broeck leest enkele moderne gedichten voor.

Engels: Episode uit 'The Pickwick Papers' van Charles Dickens

Woensdag 12 januari

Wiskunde: Mr. Bergen zegt tot mijn grote opluchting dat ik vorderingen maak
Frans: 'Apparition' van Stéphane Mallarmé (symbolische poëzie)

Een jonge vrouw heeft moeder goedgelovig een half brood en enkele sneden spek afhandig gemaakt met de belofte dat ze binnen een uur zou terugkomen met een paar kilo suiker. Maar ze heeft haar natuurlijk niet meer teruggezien ⁽¹¹⁾.

Donderdag 13 januari

In de Engelse les leest Mr. Van den Broeck ons voor uit 'Three men on a boat' van J. Klapka Weer oefeningen met de draagberrie tijdens het turnen. Samen met Jean Claessens ⁽¹²⁾ fungeer ik als ambulancier.

163

Jean Claessens 1926

- (1) Benevens de studieprefect bestond het eminente lerarenkorps in die tijd uit: Alex Bleuix, Albert en Robert Pieters: Grieks-Latijn, Alfons Bergen: wiskunde, Ernest Van den Broeck: Nederlands en Engels, Elie Van Dist en Valère Coopmans: Frans, Gaston Renson: geschiedenis, L. Bosmans: godsdienst, René Dralants: Duits, Jules Gonthier: aardrijkskunde. De studenten Grieks-Latijn volgden de voor hen bestemde lessen bij hun leraren. Voor de overige vakken zaten ze bij de studenten van de wetenschappelijke afdeling.
- (2) Neef René Hoedemakers (1926-1988) werd in zijn latere beroepsleven directeur bij de uitgeverij Brepols in Turnhout.
- (3) De Amerikaanse luchtmacht voerde regelmatig overdag bombardementsvluchten uit met de 'Flying Fortresses'. De RAF (de Engelse Royal Air Force) was heel intens gedurende de nacht actief.
- (4) Nest Van den Broeck, onze leraar Nederlands en Engels, was een competent en geliefd leraar, die de harten won door zijn onverwoestbaar goed humeur. Zijn lessen waren steeds een verademing. Zo kwam ik bij een van zijn lessen tijdens het eerste uur een kwartier te laat aan. Mijn argument dat 's morgens onze koe had gekalfd, werd goedlachs als een ernstige reden aanvaard.
- (5) Martin Soors uit Neeroeteren, student op de Grieks-Latijnse, was die dag nog aanwezig op deze turnles. Ghislain Roosen uit Maaseik was zijn bankgenoot. Martin vertrok kort nadien als vrijwilliger naar het oostfront, na nog afscheid te hebben genomen van enkele van zijn leraars. Beiden zouden elkaar in bijna dramatische omstandigheden terugzien. Ghislain Roosen trad na de bevrijding in militaire dienst. Zo kwam hij op een dag onverwacht oog in oog te staan met Martin, die gevankelijk naar het kamp van Beverlo was gevoerd. Ghislain Roosen moest zijn vroegere schoolmaat samen met andere gevangenen bewaken en escorteren. Hij mocht zelfs geen gesprek met hem voeren. Martin Soors schreef in 1991 zijn memoires in 'Naar het Oostfront -Voor Outer en Heerd' waarin hij de navrante belevenissen die hij doormaakte, minutieus te boek heeft gesteld. Hij werd na de oorlog veroordeeld tot twintig jaar. Uiteindelijk bracht hij ruim vier jaar in de

- gevangenis door. Zijn boek is een aanklacht tegen de waanzin van elke oorlog, waar dan ook, waarom dan ook en voor wie dan ook gevoerd. In zijn latere beroepsleven had hij een administratieve functie bij Agfa-Gevaert in Antwerpen. Hij is nog opgetreden als getuige in de spraakmakende oorlogsgesprekken van Maurice De Wilde.
- (6) Het waren krijgsgevangenen uit het Russische kamp in de buurt van de mijn van Eisden, waar ze in de ondergrond waren tewerkgesteld. Een groot aantal was ontsnapt en had een schuilplaats gezocht in de bossen van de streek. Velen van hen hadden zich tijdens de laatste maanden voor de bevrijding aangesloten bij het plaatselijke verzet. Een van hen was Simeon Ivanov. Hij was samen met twee andere krijgsgevangenen uit het kamp van Eisden kunnen ontsnappen. Na een zwerftocht door Lanklaar en Dilsen kwamen ze in de bossen van Elen terecht. Daar hadden ze een kuil uitgegraven, bedekt met takkenbossen, waar ze zich ettelijke maanden verschuilden. Ze konden voor voedsel en drinken terecht bij meelevende mensen, die niet ver van hun schuilplaats woonden. Zo kwamen ze ook diverse malen aankloppen bij de familie van schrijver Raymond Schols, de ouders van Caroline Louis-Schols. Na de bevrijding werd Simeon er vriend des huizes en hielp er in de schrijverij wat klusjes opknappen. Hij vond vrij snel werk bij de firma Tonnaer (ATM) te Maaseik. Inmiddels was Simeon verliefd geworden op Anneke Peeters van de Knoopshoeve in Wurfeld en huwde met haar in januari 1945. Zelf heb ik hem toen ook gekend, omdat twee nichten van mij gehuwd waren met broers van Anneke. Ze kregen twee kinderen, Ghislaine en Jean, die in Maaseik nog enkele jaren op school zaten. Maar Simeon had heimwee naar zijn geboorteland. Het hele gezin verhuisde, niet zonder tegenzin van de twee kinderen en de ouders van Anneke, naar Leningrad in 1955. Die laatste zouden hen tijdens hun leven nooit meer terugzien. De Ivanovs kwamen eerst terecht in een grauw appartement en huisden nadien aan aantal jaren in een armoedige achterbouw. Van de

- westerse welstand bleef niets meer over. De kinderen Ghislain en Jean hebben zich enigszins aan de Russische levenswijze aangepast. Thuis zijn ze verder Nederlands blijven praten en ze beheersen beiden de taal volkomen. Jean deed zijn militaire dienst in het Russische leger. Caroline Lowis-Schols had in 1993 het adres van Simeon via familieleden uit Wurfeld teruggevonden. Anneke Peeters was het jaar tevoren overleden. Zij wilde en zou haar jeugdvriend terugzien. Zij vertrok naar Leningrad op 28 mei 1994 en bundelde het ontroerend reisverslag van het weerzien van Simeon en zijn kinderen onder de titel: "SIMEON – Het verhaal van een Russische krijgsgevangene". Haar verhaal kreeg weerklank. In 2007 maakte Jeroen Franssens van Radio 1 een beklijvende documentaire van zijn bezoek aan Ghislain en Jean onder de titel: "Gedoemd tot Sint-Petersburg". Simon Ivanov is in 1995 overleden. Ghislain en Jean komen nog regelmatig terug naar familie en vrienden in de streek.
- (7) Het was in die tijd nog gebruikelijk dat verloofde paren slechts twee keer per week samenkwamen, vandaar de uitdrukking 'de week delen'.
- (8) De twee aangehouden verzetslieden waren Henri Vanderkracht en Jozef Vosters, beiden woonachtig aan de Bleumerstraat. Zij werden inderdaad op 4 januari door de Duitsers meegevoerd.
- (9) Dit bewijs werd ons afgeleverd om bij controles onderweg als vrijstelling te gelden van verplichte tewerkstelling, hier of in Duitsland.
- (10) Toentertijd als voedergewas geteeld, maar ook als groente aangewend. Samen met lupinen, mergkool, spurrie en serradella (serdèl) zijn ze thans vervangen door de teelt van maïs op grote schaal.
- (11) Behoeftigen en ook schooiers van allerhande allooi zag men tijdens de oorlog geregeld op bedeltocht. Ik herinner mij ook een oude dompelaar uit de streek, die thuis enkele keren mee aan tafel zat. In de strenge winter van 1942-1943 heeft men hem doodgevroren in het veld tussen Ophoven en Maaseik teruggevonden. Ook drommen stadsmensen trokken naar de buiten op zoek naar graan en levensmiddelen. Vanuit Luik kwamen ze met de stoomtram naar hier. Ze staken illegaal de grens over naar Nederland om zich daar te bevoorraden. Velen bleven bij boeren in schuren overnachten.
- (12) Klasgenoot Jean Claessens werd na zijn studies aan de RU Gent studiefreemont van het Koninklijk Technisch Atheneum te Maaseik. Hij overleed op 7 februari 1989. Hij was o.m. lid van de Raad van Beheer van het Willemsfonds en plaatselijk voorzitter.

Bestel vandaag nog uw abonnement 2017

Gebruik bijgaand stortingsformulier of doe het digitaal.

Slechts € 12 voor het binnenland, € 16 voor de rest van Europa of € 20 voor de rest van de wereld.

Een steunabonnement van € 25 (of meer) is natuurlijk welkom.

De senioren- vereniging 50enM viert 5-jarig bestaan

166 *Leo van Rens*
Foto: Roger Maes

50enM is 'geboren' in juni 2011. Uit onvrede over de ondemocratische werking van een grote seniorenvereniging in Maaseik, besloten enkele actieve en gewezen bestuursleden van

deze vereniging, op vraag van vele senioren uit Maaseik en omgeving, een nieuwe seniorenvereniging te stichten met als doel elkaar te ontmoeten en/of op stap te gaan op basis van gelijke interesse en vriendschap.

Na enkele omwegen sloot 50enM zich aan bij de landelijke seniorenvereniging FedOS, die 50enM als plaatselijke seniorenvereniging respecteert en zorg draagt voor de nodige infrastructuur, zoals de wettelijke bepalingen en de nodige bestuurlijke ondersteuning. In een tijdsbestek van 5 maanden telde de vereniging 185 betalende leden en nu (juli 2016) is het ledenaantal stabiel met 225 actieve leden en meer dan 60 geïnteresseerden.

De activiteiten van 50enM zijn:

- daguitstappen en informele bijeenkomsten
- middagactiviteiten, zoals een bezoek aan een regionaal bedrijf of een plaatselijke instelling

- informatiemiddagen, zoals cursussen informatica, welzijn, gezondheid en veiligheid
- feesten, zoals Kerst, Nieuwjaar en Zomerfeest
- stedentrips, strandvakanties en andere meerdaagse reizen.

Al deze activiteiten worden door het bestuur zelf georganiseerd, deels in samenwerking met FedOS en/of een erkende touroperator.

De activiteiten in 2015 waren: 9 daguitstappen, 9 middagactiviteiten, 3 feesten, 4 informatiemiddagen, 4 meerdaagse reizen en dit op briefing van 5 uitvoerige ledenbrieven. Gestart zijn we in 2011 met 6 bestuursleden en nu, in 2016, hebben we al 10 bestuursleden, die allen een actieve taak hebben. 50enM is een sociale, culturele, plaatselijke en kleine regionale vereniging erkend door FedOS, de Culturele Raad van Maaseik en de Seniorenraad van Maaseik en voldoet aan alle gestelde wettelijke eisen.

De stichters in 2011 waren: Simone Colson (Elen), Yvonne De Busschere, Rob Dierckx, Teng Siborgs †, Paul Piters (Genk) en Leo van Rens.

De leden van het huidige bestuur zijn:

- secretaris: Jaap van Bree
- activiteiten beheer: Jos Daelemans, daarbij geholpen door mevr. S. Colson (Elen), Yvonne De Busschere en Elvire Heijens (Maasmechelen)
- financiën: Ghislain Vanwijck
- middagactiviteiten: mevr. Joseanne Dirckx en Elvire Heijens
- voorzitter en alle andere activiteiten: Leo van Rens, daarbij geholpen door mevr. Nicole Coenen (Elen) en Rob Dierckx en bijgestaan door het hele bestuur.

Website van 50enM:
<http://fedos.be/clubs/50enm/>
 Mail: 50enm@hotmail.com

Kerstmis 2016 - Nieuwjaar 2017

Ben je voor een vriend, familielid of uitgeweken Maaseikenaar op zoek naar een origineel en zeer gewaardeerd geschenk voor Kerstmis of Nieuwjaar?

Wat dacht je van een abonnement 2017 op "De Maaseikenaar"?

Info: zie laatste pagina (binnenzijde omslag).

Op zoek naar een origineel cadeau?

Wat dacht je van een abonnement 2017 op "De Maaseikenaar"?

Info: zie laatste pagina (binnenzijde omslag).

Maaseiker spreekwoorden, spreuken en gezegden (nova series)

Tony Van Wijck
Cartoons: Gerard Segers

1. Este van aafguns kors zouwts kri-jge, loeëg den hawve waereld in 't béd. (= Afgunst en jaloersheid komen zeer veel voor.)
2. Zich laten aaftrèkke. (= Zich laten fotograferen.)
3. Dae haet zich dao 'nen aap gevange. (= Hij is daar bedrogen aangekomen.)
4. Es Adam trök op de waereld zou kómme, zou het ènnigste det-er trök zou herkénne de aw móppe zeen. (= uitleg overbodig)
5. Dae kik wi-j 'nen aap doeër zi-jn klitse. (= wordt gezegd van iemand die loert en de indruk geeft niet te kijken)
6. Het is vääol gemekkeleker de minse te bedreege es ze aan 't lache te kri-jge. (= Humor produceren is niet gemakkelijk.)
7. Gein antwoeërd gieëve is ouch get zègke. (= Veelbetekenend zwijgen geeft ook een mening te kennen.)
8. Einen appel per daag hilt de dokter ewweg en ein un per daag hilt ederein weg. (= Uien verwekken winderigheid.)
9. Wi-j awt bès tiech? Zoe awt es mi-jn han en get awwer es mi-jn tan. (= Kinderlijk antwoord op de vraag "Hoe oud ben je?".)

10. Es-te van awwerdom kóns sterve, wèts-te wi-j kort het lieëve waas. (= Zelfs als je oud wordt, besef je nog altijd dat het leven kort is.)
11. Wi-j awwer wi-j kawwer. (= Met ouder worden verdwijnt de vurigheid.)
12. Di-j haet häör batse in häör gezich. (= Dat meisje heeft blozende wangen.)
13. In ein vrouwebats zit mieër hits es in eine ganse brikkenoëëve. (= Vrouwenbillen prikkelen mannen.)
14. Waas-te bezoeëpe duis, mós-te neuchter betale. (= Je moet opdraaien voor je eigen stomiteit.)
15. Dae haet zich dao get bi-jeingedoeën. (= Hij heeft zich met een eigenaardige vrouw verloofd.)
16. Hae haet blaore van het zitte. (= Hij is een luierik.)
17. Ein vol geit en 'ne zaatlap höbben het allebei van de bok. (= woordspeling: een glas bier noemde men vroeger ook 'bok'. Bock was vroeger een bekende biersoort.)
18. Ówt waatfer bóks is dae gevalle? (= Van wie is die een zoon?)
19. 'Ne boor in 'ne smoking stuit wi-j ein vlag op 'ne mèsthoup. (= Boven zijn stand leven past niet.)
20. Van danse wuuërste meug en iech höb vreuger vääol gedans. (= Dit gebruikt een luierik als excuus.)
21. Es-te mèt di-n kónt in ein däorehègk vilt, den zègk mer ins di-j däör haet miech gestoeëke. (= wordt gezegd als een meisje in verwachting is en niet weet van wie)
22. Van de druuëgte geis-te neet kepot, mer van de natigheid wuuërs-te rot. (= Dronkenschap leidt tot veel narigheid.)
23. Waem het kakele neet kan verdrage mó't ouch neet nao eier vraoge. (= Men moet steeds de nadelen erbij nemen.)

24. Noeëts heller ri-jje es di-jnen èngelbewaarder kan vleege.
(= Maak geen overdreven snelheid.)
25. Mèt femi-jlie kèrmis hawwe en mèt vraemde kómmeers doon. (= Met familie moet je geen zaken doen.)
26. Gelök is einen tössewieëg tösse te weinig en te vööl. (= Aan ons om de juiste keuze te maken.)
27. Es de ein hand de anger wust, zeen ze allebei zjuver. (= Samenwerking loont.)
28. Kaw han, werm leefde. (= zegt men als men klaagt over koude handen)
29. Dae mótt zich nog aardig höbbe.
(= Hij moet nog veel moeite doen.)
30. Dae haet ze lèste huipke gesjieëte.
(= Hij is gestorven.)
- 170 31. Dae haet zich dao werm ingedrèjd.
(= Hij is rijk getrouwd.)
32. Ze zeen hi-jboeëve aan 't inlaaje.
(= Er komen zwarte regenwolken aan de hemel.)
33. Es de jas van vöör get langer begint te wieëre is het neet good. (= Hij is aan het ouder worden en loopt wat voorover.)
34. Es-te begins te zègke: "Iech veul miech nog jónk", den wuuërs-te awt. (= Jonge mensen praten niet over hun leeftijd.)
35. Di-jn kael is waal ein kaanjel. (= zegt men tegen iemand die te veel drinkt)
36. De kal is ónger de luj.
(= Het gerucht doet de ronde.)

Eigenaardigheden in ons dialect

Tony Van Wijck

1. Het verdwijnen van 'te' en 'om' voor een infinitief.

Iech höb dao stoeën ki-jke (*Ik heb daar staan te kijken.*)

Hae ging 's avoves laat nog weg wirke. (*Hij ging 's avonds nog weg om te werken.*)

Es emes krank waas, ginge ze nao Heppenaert baeje. (*Als iemand ziek was, gingen ze naar Heppeneert om te bidden.*)

2. Het weglaten van 'aan het'.

Meri-j is mèlke. (*Marie is aan het melken.*)

Ma is neet thóws, ze is winkele. (*Moeder is niet thuis, ze is aan het winkelen.*)

3. Mens.

In Maaseik spreekt een getrouwde vrouw over haar echtgenoot niet over hare 'man', maar wel over hare 'mins'. De Maaseiker dames beschouwen hun echtgenoot nog altijd als een menselijk wezen.

minder feestelijke bijeenkomst op zijn geboortehuis een fraaie plaquette aangebracht.

Ik kreeg tijdens de bijeenkomst het sterke gevoel dat de pater, na decennialange afwezigheid, eindelijk weer thuis was gekomen. Het was een eenvoudige en daardoor juist zeer mooie en vooral indrukwekkende plechtigheid, eindigend met de onthulling van de plaquette.

Plaquette op het geboortehuis van Pater Sangers

Jean Knoors

Al in 2015 werd op diverse plaatsen aan weerszijden van de Maas de 100e geboortedag van de grote Maaslander Pater Willem Sangers feestelijk herdacht, maar onlangs nog werd tijdens een niet

Het initiatief voor het aanbrengen van de plaquette ging uit van de "Amici Insulae", de "Vrienden van het Eiland in de Maas" (Stevensweert en Ohé en Laak), met medewerking van Natuurmonumenten. Pater Sangers was in 1983 medeoprichter van de "Amici Insulae" en het Streekmuseum Stevensweert/Ohé en Laak. Zijn honderdste verjaardag in 2015 werd door de "Amici Insulae" en het Streekmuseum gevierd met een boeiende lezing en een tentoonstelling

171

Hompesche molen, zijn geboorteplaats in Stevensweert, gekomen om de plechtige onthulling van de plaquette bij te wonen.

Om 19.00 uur heette Hans Richter, voorzitter van de "Amici Insulae", de talrijke aanwezigen welkom in de stijl van Pater Sangers: "Leef Luuj". Vervolgens schetste hij in rake bewoordingen de betekenis die Pater Sangers als historicus, causeur en humorist heeft gehad voor de identiteit van het Maasland, de beide Limburgen en de Euregio Maas-Rijn.

over zijn leven en verdiensten.

172

Als herinnering aan deze markante Eilandbewoner en Limburger werd op donderdag 19 mei door de "Amici Insulae" met medewerking van Natuurmonumenten een plaquette bevestigd aan zijn geboortehuis bij de Hompesche Molen te Stevensweert. De plaquette werd vervaardigd door Joop Utens Beeld- en Steenhouwers Atelier uit Echt. Hij maakte daarbij dankbaar gebruik van één van de meest karakteristieke tekeningen die van Pater Sangers werd gemaakt, van de hand van Netty Haanen uit Venlo.

De officiële onthulling vond plaats op vrijdag 26 augustus 2016. Ondanks de vakantieperiode was een groot aantal vrienden van Pater Sangers naar de

Mijmering bij een foto uit de Maasvallei

Marita Vande Broek

Foto: Roger Maes

173

Toen de Grote Maas de Kleine Nete ontmoette
vertelde het kleine water
over samenvloeien en liefhebben en beminnen
en minstens drie bomen beklimmen.

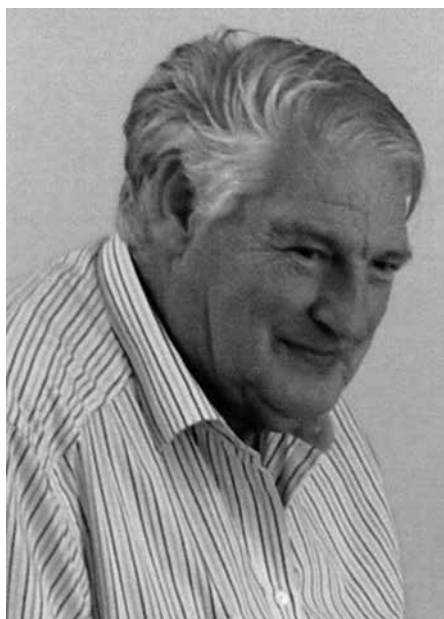
De grote stroom antwoordde:
mijn liefste, jij en ik zullen
vreemdelingen blijven voor elkaar
en elk voor zichzelf.

Tot op de dag dat we omstrengelend
aan de waterkant staan
en het beeld van ons getweeën
in de spiegeling herkennen.

In memoriam Jean-Emile "Jan" Exelmans

Jaak Bergers

174

Sterk als staal, breekbaar als glas, wij sterven allemaal. Een mensenleven is: komen en gaan met daartussen een eindig verhaal, proportioneel en individueel anders, met gelukkige en mindere tot pijnlijke ogenblikken en periodes richting de onvermijdelijke dood. De overledene, geboren in het Brabantse Diest, was snel geïntegreerd in Maaseik en het Maaseiker culturele, sportieve en sociale verenigingsleven. Hij was er jaren directeur van PMS-Maaseik en vooral bezig met de studiekeuze en de studiebegeleiding van jongeren. Alles rond studiekeuzehulp was zijn 'dada'. Als medecoördinator stak hij veel tijd in de redactie en de uitgave van de informatiereeks "Mijn toekomst". Jan was een sterke man en dito persoonlijkheid met een grote denk-, woord-, werk- en daadkracht. Hij was een familieman, trouwe vriend, ingoede opa. Eindelijk met pensioen bleef hij zich bekommeren om de medemensen, nu heel speciaal in de armoedebestrijding, 10 jaar onverdroten en veelzijdig in de Vincentiusbeweging Kinrooi-Maaseik. Het werd geen hobby, maar bijna een fulltime job. Jan organiseerde graag en bezat een sterk rechtvaardigheidsgevoel. Hij stopte recent om gezondheidsredenen zijn voorzitterschap en werd verdiend geëerd als erevoorzitter. In het verenigingsleven was hij ook lang actief als speler en voorzitter van voetballende postmensen. Jaren was hij tevens de dragende kracht van de Maaseiker aquariumvereniging "Maroni". Morgen weer een dag, anders, met fraaie herinneringen aan een dynamische, warme en goedlachse man!

Bakkers in Maaseik

Martin Boonen

Begin 1789 telde de stad Maaseik de volgende bakkers:

- Henricus Moors
- Jacob Wouters
- Henricus Binjé
- Joseph Housmans
- Lenaert Housmans
- Lendert Leyen
- Joes Willem Binjé
- Jacobus Binjé
- Joes Baptist Van Vinckenraey
- Antonius Moors
- Martinus Bundels
- Jacobus Schoofs
- Christiaan Reynders

Al bij al maar liefst 13 volgens deze notariële akte van 2 januari 1789, en dit meer dan 2 eeuwen geleden. Wat hierbij duidelijk opvalt, is wel dat de namen Binjé, Huysmans en Moors verscheidene malen voorkomen, waardoor wij mogen veronderstellen dat heel wat bakkers verwanten waren en dat zij het vak waarschijnlijk bij hun vader geleerd hadden en overgenomen. Nog meer opvallend is wel de familienaam Schoofs, want de naam doet de huidige lezer nu nog denken aan bakker Pierre Schoofs op de Markt

en aan bakkerij Schoofs op de Bosstraat, op de hoek van de Ruelstraat, enkele decennia geleden.

Ook mogen wij aannemen dat er in de Maaseiker gehuchten, zoals Aldeneik en Heppeneert, zeker tot in de 18de eeuw geen enkele bakker gehuisvest was. Elke boer had zijn eigen bakoven, waar de boerin haar eigen brood bakte van eigen geteelde granen. Die granen moesten echter in de banale molen worden gemalen.

De Inhoud van deze akte, opgesteld door de Maaseiker notaris Leenders op 2 januari 1789, handelt over een voorstel van een conventie tussen de Maaseiker bakkers en de molenaar van de Bosmolen. De toenmalige karigheid van wit en bruin brood was veroorzaakt door een aanzienlijk tekort aan water in de Bosbeek en dit wegens de strenge en niet ophoudende winterkoude.

Hoe het probleem werd opgelost, vermeldt de akte niet, maar hoogst waarschijnlijk hielp kort daarop de dooi weer voor stromend water in de Bosbeek en dus ook voor meel en... voor brood.

En nu, ruim 200 jaar later, tellen we nog maar 3 bakkers binnen de wallen. Haast iedereen koopt zijn brood in een supermarkt. De tijd van de kleine zelfstandige is blijkbaar voorbij. En met de slaggers is het hetzelfde gesteld binnen de wallen. Molens of slachthuizen behoren thans tot ons verdwenen cultureel erfgoed.

Ons huidige dagelijks brood, dat wordt gebakken door "irgendwo" een broodfabriek, waarvan wij zelfs de naam of de plaats van herkomst niet kennen, halen wij haast altijd in de warenhuizen. De tijd van de K.M.O.'s behoort tot het verleden.

Bijgeloof in vroegere dagen

176

Martin Boonen

Het geloof in magische voortekenen is eeuwenoud - sommige voorbeelden dateren van de voorchristelijke tijden van onze Germaanse voorouders - en de meeste zijn zo goed als niet te verklaren. Soms wordt verwezen naar restanten van de heidense Germaanse mythologie, die bij onze vroege voorouders christelijk werden, die toch bleven voortleven, ja zelfs aangevuld werden met een nieuw christelijk tintje, zoals het verbranden van gewijde palmtakjes bij onweer, of het gebruik van wijwater bij het slapengaan. "Laat je mes en vork na het eten niet gekruist op je bord liggen, want dit herinnert aan de dood van Christus." De meeste voorbeelden die wij laten volgen, hebben de eeuwen overleefd en tot enkele tientallen jaren geleden werden zij angstvallig nageleefd. Het bijgeloof bleef bij oudere mensen voort bestaan.

Een verklaring van de meeste raadgevingen is thans niet meer altijd mogelijk. Het enige wat wij kunnen verklaren, is de oorzaak ervan. Want dat was de angst, de angst voor alles wat ons onzeker maakte en dat ons korte leven bedreigde.

Onheilstekens opgetekend uit de volksmond omstreeks 1974:

- Over een vis dromen: een lijk onder de familieleden.
- Een spin zien in huis betekent o in de morgen verdriet o in de middag plezier
- Een te late bloeiende roos: "'n Roeës nao d'n ti-jd, 'n brówd of e li-jk" ('n huwelijk of 'n sterfgeval)
- 'n Aester di-j sjettert: 'n overlijden in de familie
- Den hond dae jónkert: een sterfgeval in de buurt binnen de 24 uur
- Een zondagslijk in huis "boeëve d' aerd" voorspelt binnenkort weer een overlijden: "E sòndigsli-jk, weer e li-jk."
- Mijdt het kijken naar een zich wassende kat
- Als de klok of de wekker in huis stil valt, voorspelt dit tegenslag
- En vrees als je in huis in één van de meubelen een houtworm hoort kloppen

Voortekenen van onheil, door de mens zelf veroorzaakt:

- Een meisje dat het waswater tot aan de kook laat komen, moet het eerste jaar nadien niet trouwen, want dat voorspelt ongeluk.
- Een meisje met haar knieën tijdens het eten aan weerszijden van een tafelpoot, moet haar huwelijk liefst nog een tijdje uitstellen.
- Als een jonge vrouw een schaar laat vallen en die blijft rechtop in de planken vloer steken, dan betekent dit onheil.
- Als men over iemand praat, ontmoet men hem vaak: "Este van den duivel spriks, den zujste z'nne start."
- Neem nooit een mes mee naar boven bij het slapen gaan.
- Doe bij regenweer de paraplu niet open, als je nog niet buiten bent.

Ook lichamelijke gewaarwordingen waren vaak voortekenen (of -tekens) van wat er kon gebeuren:

- Als je oren tuiten, verwacht dan maar slecht nieuws.

- Jeuk aan je rechteroor voorspelt een voorspoedig bericht. Als je linkeroor kittelt, zal het minder aangenaam zijn.
- Een kriebel aan je neus is een gunstig voorteken, evenals jeuk in de handpalm.

En pas op voor volgende onvoorzichtigheden:

- Maak dat er in huis geen spiegel breekt.
- Stoot het zoutvaatje op tafel niet om.
- Schenk geen mes of schaar als cadeau aan je geliefde.
- Trek je kous of sok niet het binnenste buiten aan.
- Doe nooit een gebrekkige na, zeker niet als de klokken van Rome met Pasen luiden.
- En loop niet door onder een staande ladder.
- Kruis op straat nooit de weg van een zwarte kat.
- Zorg ervoor dat er thuis nooit een schilderijtje of een foto van de muur valt.
- Drink nooit een kop koffie waar je luchtbelletjes op ziet drijven.

Beschermende raadgevingen met genezende kracht en zogenaamd medische hulpmiddelen:

- Als een kind een melktandje verliest, moet het dat over zijn hoofd weggoeien, opdat er een nieuwe zou groeien. Nog in de veertiger jaren leefde dit gebruik, en daarbij moest men zeggen: *"Hi-j Levenieër. hi-j hōb ge mi-jnen tand trök. Gieëf miech estebleef ne nówwe."*
- Heb je last van pijn? Leg dan een plaaster van mosterd op je borst.
- Bij koorts ga je naar de bakker en koopt er een portie zuurdesem om die daarna aan je voeten te smeren.
- Geboortevlekjes bij je nieuwe baby? Maak de vlekjes nat met *"neuchtere spuj"*.
- Voor de jonge moeder, als haar zog na de gewone tijd maar niet wil ophouden: maak een mengsel van kervel, kamfer, bruine zeep en smeer dat onder haar oksels ... En koop voor je

baby een zuigfles met een *"tut"* of een *"lōtsj"*.

- Bij neusbloeding: leg een koude munt op je voorhoofd of een koude natte doek in je nek.
- Voor een baby met buikkrampen leverde de vroedvrouw (de wi-jsvrouw) je *wēnjsoeëlie*. Waaruit dit goedje bestond, konden wij tot hertoe niet achterhalen.
- Bij een zware verkoudheid, een longontsteking of een bronchitis werd een heet papje met lijnzaadmeel op de borst van de zieke gesmeerd. Heel wat patiënten liepen daarbij huidverbrandingen op.
- Bij een dubbel *fleuris* (*pleuritis of longontsteking*), zoals men het toen noemde, werd het kind een half uur in een badje water van 37 graden gelegd en daarna goed toegedekt in bed gestopt.
- Een keelontsteking werd verholpen met een doek, gedrenkt in zoutwater, rond de hals te draperen en daarover een wollen sjaal aan te brengen.
- Kinderen met wormpjes werden behandeld met *"moëërennaat"*, het afkookwater van worteltjes.
- De stuipen, in Maaseik de *begaovinge* genoemd, was de meest gevreesde babyziekte. Om de koorts te doen afnemen werd de zieke in een warm badje of in een warme, natte doek gelegd.
- Winterhanden werden behandeld door ze in te smeren met een thee van eikenschors.
- Bij het verwijderen van sproeten diende men de handen of het gezicht te wassen met *"maeremèlk"*, de melk van een merrie.

En om af te ronden, een raad die wij jaren geleden uit de volksmond optekenden. De legendarische Kla Paumen van Aldeneik vertelde ons in 1983, hij was toen 87 jaar, het volgende: kweeperengelei was een medisch wondermiddel tegen ongeveer elke kwaal.

Humor met een Maaseiker historisch tintje

***“Omnium Gallorum fortissimi Belgae sunt”
(Van alle Galliërs zijn de Belgen de dapperste)***

178

Martin Boonen

I
Deze zin schreef Julius Caesar ongeveer 20 eeuwen geleden in zijn boek “De Bello Gallico” (de Gallische oorlog), over zijn strijd en de onderwerping van onze gewesten door het Romeinse Rijk. Die zin werd al op de lagere school door de onderwijzers bij onze jeugd ingehamerd en behoorde tot het algemene cultuurgoed. Want het was de vroegste vermelding van het woord “Belgen” en dan ook nog in het Latijn, de taal der talen.

Maar nu maken wij even een sprong in de tijd, een sprong van maar liefst 20 eeuwen of 2 000 jaar om in 1950-60 te belanden. Het was in die jaren dat de zoon van een familie die op de Markt woonde, zijn eremis deed. En zo’n eerste mis van een nieuwe priester was in die tijd nog een plechtige onderneming. Voorzitter van het feestcomité van de wijk was de heer Jef Smits, één van de buurlui van de neomist, een populaire figuur die van een grapje hield. En wat deed hij bij zijn toespraak op de Markt na de terugkomst van de feestvierende familie, van de burens en met half Maaseik als toehoorders? Als voorzitter

van de wijkcommissie hield hij een prachtige rede voor honderden toeschouwers en luisteraars. Elke alinea van zijn toespraak citeerde hij in het plat Maaseikers de befaamde zin van Julius Caesar: “Van alle Galliërs zijn de Belgen de dapperste”, maar met een lichte wijziging: “*Mer van alle galjaren zijn de Maaseikenaren de dappersten*”. En telkens kreeg de spreker een oorverdovend applaus en een gebulder van gelach van de honderden toehoorders. Het woord “galjaar”, ontleend aan het Franse “gaillard”, was in die tijd nog een veelgebruikt woord in ons plaatselijk dialect en wees op een vagebond, een kerel van niets.

II

Het is alweer een aantal jaren geleden dat de gsm, het draadloze telefoontje, zijn intrede deed in ons dagdagelijks leven. En ook Jef had zich pas zo’n modern hebbeding aangeschaft. Toen hij op een dag voor zijn vrouw een paar boodschappen op de Bosstraat moest doen, maakte Jef van de gelegenheid dankbaar gebruik om even binnen te stappen in het café bij Baer Vanminsel om er een pintje te drinken. Maar Jef zat nog maar even aan de toog bij een paar oude vrienden, of hij kreeg via zijn gsm een telefoontje van zijn vrouw met de opdracht nog iets mee te brengen uit de winkel. “Ja, Vrouwke”, zei Jef heel onderdanig, tot de telefonische opdracht was afgelopen. Toen zuchtte hij en zei tot zijn twee toogvrienden: “Verrek, wi-j wèt det vroumes nôw det iech bi-j Bèr zit?”

Lezers schrijven ons ...

De redactie

Van mevrouw Liliane Hullebroeck uit Hoeilaart ontvingen wij volgend schrijven. De familie Hullebroeck moest verhuizen naar Maaseik, omdat haar vader Willy hier als kapitein-commandant van de rijkswacht werd geplaatst. De meeste van onze oudere lezers en volleyballers zullen zich deze vriendelijke man nog wel herinneren:

"Beste,
Sinds jaren zijn wij abonnee van het prachtige contactblad "De Maaseikenaar" en we zullen ons steunabonnement terug hernieuwen. Jullie weten dat Willy Hullebroeck medestichter was van MaVoC volleyball Maaseik. Dit was in maart 1960, nu meer dan 55 jaar geleden. Jef Verbeek en Willy waren vrienden en dachten dat er ruimte was op de binnenkoer van de rijkswacht naast de school in de Pelsersstraat.
Willy is in oktober 2006 overleden. Zijn echtgenote Anna Rogiers is overleden op 27-09-2015, bijna 96 jaar.
Anna heeft sinds haar aankomst in Maaseik in 1957 meer dan 10 jaar kleine kleutertjes opgevangen, doekjes ververs en veel traantjes gedroogd. Ik weet niet of er van de huidige generatie, geboren

179

rond 1960, zich deze lieve dame nog zullen herinneren.
In 1967 werden zij gedwongen om naar Brussel te verhuizen, omdat men in de rijkswacht dit als een gewoonte beschouwde.
Met heel veel pijn zijn ze uit Maaseik vertrokken, waar ze zo goed ontvangen werden en heel veel feesten, vooral rond carnaval, en nog zoveel meer mochten meemaken.
Over die periode uit hun leven hebben ze zo vaak verteld dat we er bijna een boek over zouden kunnen vertellen. De dansmariekes moesten gekleed worden en dat werd dan gedaan door Anna en haar burens, mevrouw Pastoors, mevrouw Monsieur, mevrouw Corstjens en nog vele andere dames van de Acht Meilaan.
Anna sprak heel vaak over die periode die ze daar met Willy beleefde. Ze verstonden niks van het Maaseikers, maar met een tolk lukte dat wel.

Beste groeten uit Hoeilaart
Liliane Hullebroeck en Jos Peeters (broer van Bèr en Freddy)
Noordlaan 14, 1560 Hoeilaart"

Maaseiker pelgrims naar Compostela (vervolg)

Wim Corstjens

In de vorige editie van "De Maaseikenaar" (2016-3) verscheen de bijdrage over 'Norbert Houben te voet van Maaseik naar Santiago de Compostela'. Op zondag 26 juni 2016 is hij aangekomen. "De modderige boswegen in het noorden van Frankrijk kostte mij de zwaarste inspanning. Ik kijk zeer tevreden terug op mijn tocht. De Camino is echt de moeite waard..., de mensen, de ontmoetingen, de natuur... een hele speciale ervaring!"

In het artikel werden ook andere Maaseiker pelgrims genoemd. Wij riepen op om ons de voet- of fietstochten van andere Maaseikenaren te melden, die vanuit onze stad of vanuit Saint-Jean-Pied-de-Port deze bedevaart ondernamen en in Compostela geraakten.

Onze abonnee **Godfried Wijnen** schreef ons dat zijn broer Jef (°Maaseik 1929 - †Maaseik 2010) op het einde van de jaren '80 ook deze voettocht heeft gedaan, maar vanuit Oostduinkerke, waar hij als gepensioneerde militair woonde. **Jo Frantzen** vertrok in Maaseik per fiets op 4 september 2010. Hij deed de heenreis op één maand en was vóór zijn verjaardag op 6 oktober 2010 terug thuis. Een hele prestatie! Een groepje **Maaseiker KSA'ers**, met o.a. Guy Bodeux, stapte ook een deel van het traject. Joannes Klerckx uit de Rembrandstraat in Maaseik vertrok in 2012 per fiets vanuit Doornik naar Compostela.

Ria Bruggen, Limburgs afgevaardigde van het Compostelagenootschap, heeft opgezocht wie sinds 1985 lid is van het genootschap en vanuit Maaseik naar Compostela stapte, fietste of een

gedeelte van de weg aflegde. Over al die jaren zijn er een zestigtal pelgrims geweest die in Frankrijk of Spanje vertrokken en een stuk van de Camino gelopen of gefietst hebben. Sommigen deden jaarlijks een ander traject. "Maar het zijn allemaal Compostelagangers", aldus Ria Bruggen.

Velen van hen vertrokken te voet of per fiets vanuit Maaseik, Neeroeteren of Opoeteren, maar gaven achteraf niet aan of ze Compostela bereikt hebben. Ria Bruggen vermoedt dat ze wel zijn aangekomen. Zeven van hen deden de hele weg. En uiteraard zullen er ook niet-leden naar Compostela zijn gegaan. Vanuit Neeroeteren kwam **Freddy Witting** op 27 juni 2002 aan in Compostela. In 2004 ondernam hij de tocht vanuit Sevilla naar Compostela. **Maurice Geelen** ging in 2010 met de fiets en **Rita Vankeirsbilck** in 2015 te voet. Ria Bruggen heeft geen gegevens over hun aankomst in Compostela.

Vanuit Opoeteren vertrok **Reinhilde Clijsters** in 2012 te voet met aankomst in Compostela.

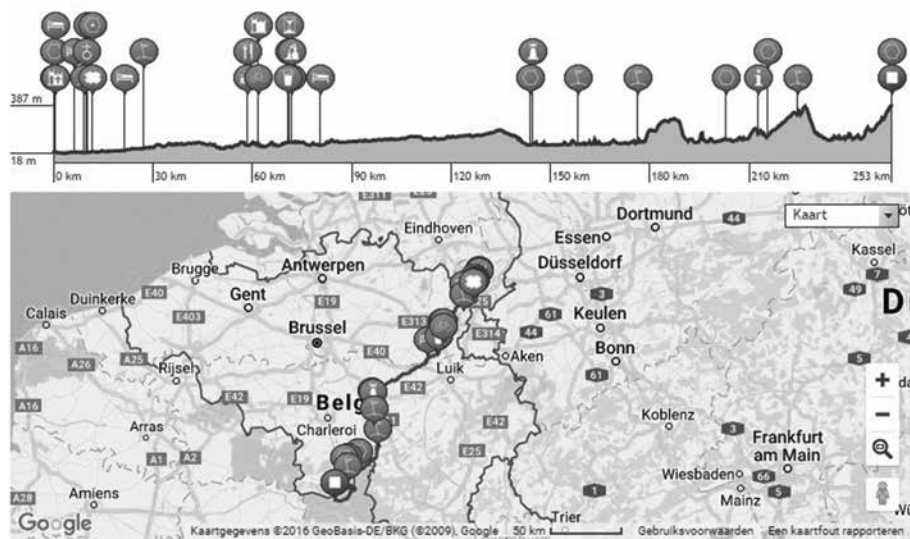
Eric Put van Neeroeteren vertrok in 2010 met de fiets vanuit Hasselt.

De Via Limburgica

Vanuit Thorn vertrekt een pelgrimsroute naar Compostela, de Via Limburgica, via Maaseik, Neeroeteren, Opoeteren, As, Zutendaal, Bilzen, Alden Biesen, Tongeren, Rutten, Otrange, Waremme, ... tot in Namen. Daar komt de Via Limburgica uit op de Via Monastica, met veel later aansluitingsmogelijkheden naar Parijs of Vézelay. Vandaar gaat de route over op de Via Turonensis, een Grote Routepad, de Via Podiensis e.a., steeds richting Compostela.

De Via Limburgica werd door Maaseik geleid vanwege de Sint-Jacobskerk van de kruisheren (en het bedevaartsoord van Heppeneert) en ook omdat veel Nederlanders, na een bezoek aan Maaseik, de Maas weer overstaken, terug naar Nederland, en via Maastricht en Luik de Via Mosana volgden tot Namen.

181

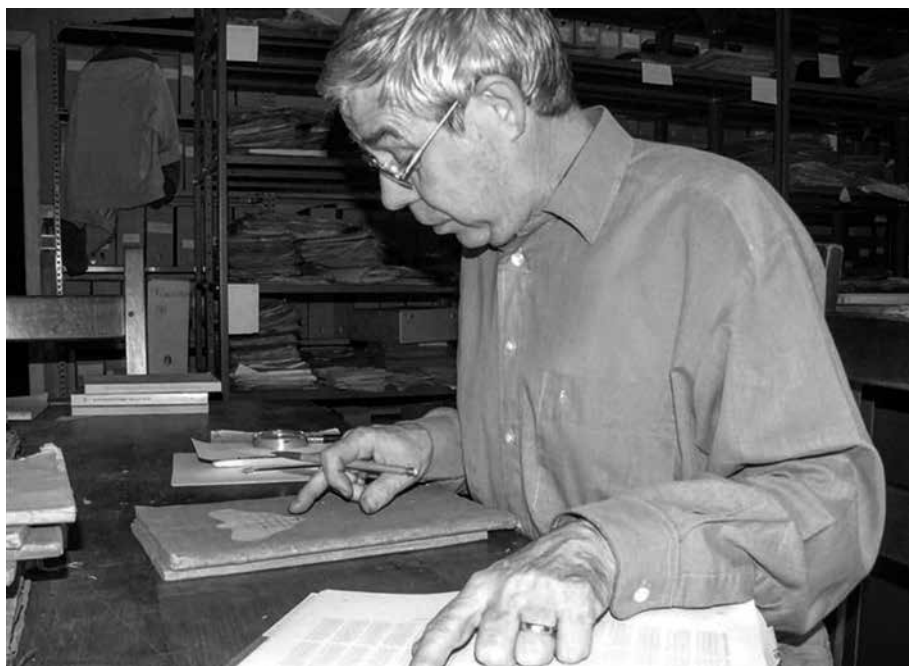
Inventaris van het archief van het stadsbestuur van Maaseik uit de Franse en Nederlandse periode (1794-1830)

182 *Raymond Driessen*
Foto's: Wim Corstjens

In bepaalde kringen wordt tegenwoordig nogal eens de stelling verkondigd dat de toekomst voor de

opslag van archieven gelegen is in een zo groot mogelijke decentralisatie ervan. Zonder hier de discussie ten gronde te willen voeren, dient toch wel opgemerkt dat, alvorens ook maar kan gedacht worden aan enige praktische uitvoering van die denkpiste, enkele basisvoorwaarden te vervullen zijn. Men moet daarbij denken aan een geschikte opslagruimte, behoorlijke inventarisatie, bevoegd personeel en voldoende mogelijkheid tot consultatie. Het mag duidelijk zijn dat in die optiek die decentralisatie in vele gevallen voorlopig niet meer dan een theoretisch probleem blijft.

Dankzij de goede zorgen van Bert Mersch is de stad Maaseik misschien als één van de eerste wel op weg om geschikte voorwaarden voor die decentralisatie te scheppen. Van zijn hand verscheen een "Inventaris van het archief van het stadsbestuur van

Stadsarchivaris Bert Mersch aan het werk op de zolder van het stadhuis

Maaseik uit de Franse en Nederlandse periode (1794-1830)". Het beslaat 306 items, verdeeld over 16 hoofdstukken. Men vindt er onder andere gegevens over bestuur, financiën en fiscaliteit, burgerlijke stand, militaire zaken, openbare werken, economie, openbare orde, onderwijs, kerkfabriek ... Elk item wordt vergezeld door een korte maar adequate beschrijving van de inhoud, zeer tot gemak van de onderzoeker.

Wat het geheel nog des te bruikbaar maakt, gezien de ingewikkelde institutionele overgangperiode, zijn de begeleidende teksten. Mersch begint met een archivalische inleiding, waarin hij onder andere uitleg verschafft over samenstelling, inhoud en structuur van het fonds. Bijzonder interessant is bovendien de "Historische nota" waarmee de studie afsluit. Mersch beschrijft er in aparte hoofdstukken, voorzien van een gedegen notenapparaat, de inlijving van Loon en Luik bij de Franse republiek, Maaseik tijdens het bewind van Napoleon, het einde ervan, en Maaseik als onderdeel van het Koninkrijk der Verenigde Nederlanden. Het spreekt vanzelf dat het in dat korte bestek niet gaat om een afgewerkt historisch overzicht, maar om een in ieder geval bruikbaar hulpmiddel bij verdere exploratie van de stukken.

Wie zich bovendien moet voorstellen in welke toestand Mersch het "archief" bij het begin van zijn inventarisatie heeft aangetroffen, kan zich nauwelijks indenken tot wat voor preliminaire werkzaamheden dit noopte, alvorens ook maar van enige beschrijving sprake kon zijn. Mersch spreekt er in verhullende termen over: "Het archief bevond zich op de zolder van het voormalige Stadhuis op de Markt, opgestapeld op een lange tafel onder een dikke laag stof en in totale wanorde of op één van de 3 archiefkamers in gelijkaardige omstandigheden".

Men bedenke daarbij dat Mersch op vrijwillige basis en in zijn vrije tijd deze sisyfusarbeid heeft afgewerkt; het legt nog meer nadruk op de kwaliteit van de geleverde inspanning. Hij heeft zijn legendarische voorganger zelfs in zoverre overtroffen, dat hij zijn arbeid wel tot een goed einde heeft gebracht. Steden en gemeenten waar nog archiefstukken op ontsluiting wachten, kunnen hier te rade gaan.

183

(nvdr: deze tekst verschijnt ook in het tijdschrift 'Limburg-Het Oude Land van Loon')

Klein eerbetoon aan de dichter Wouter Wetzels

184 Marcel Leduc

Proloog

Wees niet bedroefd. De dood stelt niks voor. Het meest huiveringwekkend van alle kwaden, de dood, is immers niets dat ons aangaat, want wanneer wij er zijn, is de dood er niet en wanneer de dood er is, zijn wij er niet meer. Bovendien gaan Eros, de god van het leven, en Thanatos, de daimon van de onderwereld, op een hoffelijke manier met elkaar om. Heb daarom geen angst voor de dood en geloof maar niet dat ik ver weg ben. Spreek mijn naam uit alsof ik bij u aan tafel zit. Lach zoals we vroeger lachten. Leef altijd verder alsof ik er ben, want ik ben zó gestorven dat ik leef. Mijn geest is wakker, maar mijn lichaam slaapt.

Parafrazering van Epikouros, *Brief aan Menoikos* en Augustinus, *Brief aan Sapida*.

I

In 2008 organiseerde Elementum vzw, een culturele vereniging waarvan ik toen voorzitter was, in de dorpskom van Aldeneik een tentoonstelling onder de titel *FantasMa 08*. Met die naam wilden we kunstenaars, dichters en fotografen aanzetten tot prakkeseren en fantaseren over het Maasland, in de eerste plaats over de toekomst ervan, maar ook over

verleden en heden. De deelnemers kregen enkele eenvoudige vragen op hun bord gepresenteerd. Bestaat hét Maasland als eigenzinnige regio wel of is het simpelweg een geografisch afgebakend gebied? Kan men spreken over dé Maaslander, met specifieke eigenschappen dan, die duidelijk te onderscheiden zijn van bijvoorbeeld de Kempenaar? Welke kenmerken zouden dat zijn? Of algemener gezegd: is het begrip *Maaslandse identiteit*, net zoals *Maaslènjer*, zinvol om te hanteren of beter net te vermijden?

Ik stelde me die vragen ruim vijftien jaar geleden al toen ik hoorde dat in Maaseik misverstanden en problemen ontstonden tussen gouvgenoten en 'vraemden'. Met dat laatste woord - dialect voor vreemden - omschrijft een Maaslander doorgaans een inwoner uit onze regio wiens bakermat niet in klei, leem en Maaswater heeft gestaan. Daarenboven moet ik er nog aan toevoegen dat het begrip *vraemde* een licht negatieve connotatie heeft. Het verschil tussen wij en zij komt er duidelijk in tot uiting. Kwestie van wat afstand te bewaren. Dat probleem, toen in de kiem aanwezig, is intussen veel helderder en indringender uit de multiculturele samenleving naar voren gekomen. Misschien hebben de antwoorden van de kunstenaars uiteindelijk heel weinig bijgedragen aan dat moeilijke debat, maar toch wil ik er drie vermelden die volgens mij wel een steentje hebben verlegd. Dat zijn Marita Vande Broek met een klein onderzoek naar het Maaslands dialect, Jan Winkels met zijn historisch kunstwerk 'De Stille Rose' en Wouter Wetzels met zijn gedicht 'Waat zeen wie'. Hun artistieke creaties, samen met die van de andere deelnemers, zijn gedurende twee maanden te zien geweest in de Maasmeander te Aldeneik. Samenvattingen van hun ideeën zijn nog terug te vinden in de catalogus, die ter gelegenheid van de tentoonstelling *FantasMa 08* werd uitgegeven.

II

Als een onderdeel van haar installatie 'imagooh!' had Marita Vande Broek een formulier met vragen samengesteld, waarin ze een onderzoek deed naar de belangrijkste elementen die een rol spelen in de Maaslandse identiteit. Uit haar bescheiden enquête bleek dat 80% van de honderden respondenten de kennis van het dialect, vooral dan de gesproken versie, als hét doorslaggevend kenmerk aanstipten voor een authentieke verwevenheid met de regio. Blijkbaar moet *eine echte Maaslenjer* vlot kunnen uitleggen - beter gezegd, bijna zingen - waarom de uitdrukking 'dae is dri-j maol zieëve' meer betekent dan éénentwintig. Het dialect rijgt de banden tussen de inwoners vaster aan en geeft hun het gevoel bij elkaar te horen. Taal huist niet alleen in het hart van een cultuur, maar heeft met haar centrifugale kracht een diepe uitwerking op de regionale identiteit. Sprekers van eenzelfde streektaal vinden geborgenheid en erkenning bij elkaar.

Hier ziet u een gedeelte van de vragen op het enquêteformulier, opgesteld door Marita Vande Broek:

Opinies over dialect en dialectsprekers

14. Dialect spreken schept een gezelligere sfeer dan het Algemeen Nederlands spreken:
ja	0
neen	0
15. De Maaslandse dialecten zijn mooier en rijker dan het Algemeen Nederlands:
ja	0
neen	0
16. Wie zijn dialect verliest, verliest een stuk van zijn eigenheid:
ja	0
neen	0

17. Wie naast het Algemeen Nederlands ook een dialect beheerst, is tweetalig:
ja	0
neen	0
18. Dialect is de taal die mijn dorp of stad onderscheidt van alle andere plaatsen:
ja	0
neen	0
19. Dialect is een slordig plat taaltje:
eens	0
oneens	0
20. Dialect wordt vooral gesproken door wie niet beter kan:
eens	0
oneens	0

185

Gedeelte van de enquête, voorgelegd aan de bezoekers van *FantasMa 08* te Aldeneik.

Die raadselachtige indruk van samenhang, die volgde uit de resultaten van de enquête, komt goed tot uiting tijdens het carnaval, dat ik het best kan samenvatten onder de slogan 'wi-j platter, wi-j bieëter'. Deze ironische gemeenplaats wordt echter wetenschappelijk bevestigd door Leonie Cornips, bijzonder hoogleraar taalcultuur Limburg aan de Universiteit Maastricht. Uit haar onderzoek bleek dat kinderen die tweetalig zijn opgevoed, op school in het Nederlands en thuis in het dialect, op latere leeftijd taalvaardiger zijn dan hun vriendjes die ééntalig zijn grootgebracht. Dialect lijkt dus een dubbel voordeel op te leveren: het draagt bij tot de constructie van een regionale identiteit en het stimuleert de linguïstische ontwikkeling.

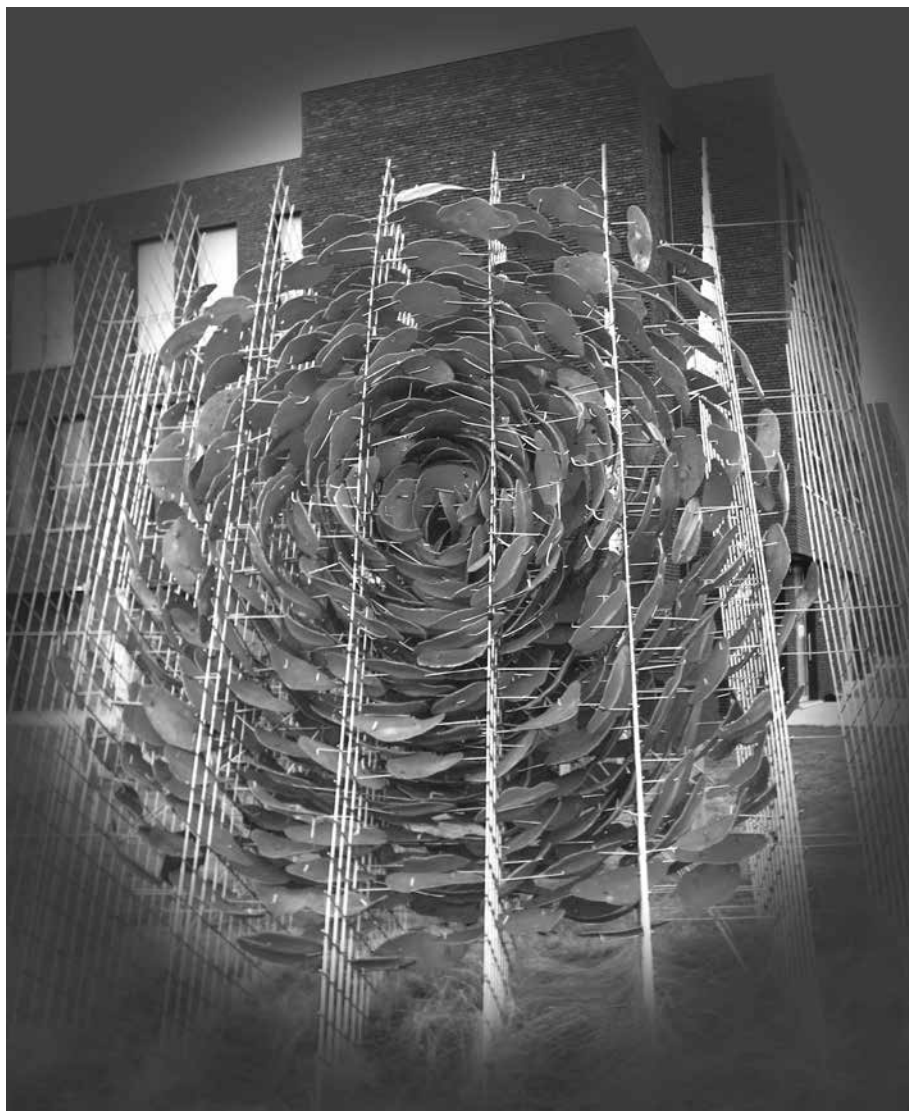
III

Naast het dialect vormt de geschiedenis van een regio en haar bewoners ook een belangrijk element van het 'eigene' dat bijdraagt aan de identiteit. Die visie

probeerde de kunstenaar Jan Winkels te verwerken in *De Stille Rose*, in oorsprong gemaakt voor *FantasMa 08*. Zijn kunstwerk, dat nu gelukkig een definitieve plek gevonden heeft aan het woonzorgcentrum in de buurt van de brug te Maaseik, is samengesteld uit

ruim vijfhonderd keramische blaadjes die in hun geheel een grote roos vormen. Met die artistieke creatie verwijst Jan Winkels naar het wonder dat zich te Aldeneik voltrok in de achtste eeuw. Twee novicen, de zussen Harlindis en Relindis, willen in het sanctuarium van

186

De Stille Rose van Jan Winkels aan de Maaspoorte (Bleumerpoort)

de kerk in opbouw een vloer aanleggen zonder medeweten van hun vader Adelhard.

Als ze hem onverwachts ontmoeten, met kleine Maaskeien in hun voorschot, geven ze op zijn vraag 'Wat verbergen jullie?' het simpele antwoord: "Rozen". En het blijken ook - wonderbaarlijk - rozen te zijn ...

Jan Winkels transformeert dus een sluimerende legende uit een ver verleden tot een hedendaags kunstwerk. Hij verheft daarmee een volksverhaal, eigen aan de contreien langs de Maas, tot een *lieu de mémoire* of herinneringsboei. Wie het werk wil bekijken en de kunstenaar even volgt op zijn weg, komt uiteraard met hem in de christelijke geschiedenis van het Maasland terecht. In die opgefriste herinnering zit geen nostalgie verborgen naar de goede tijd van weleer of een terugkeer naar alles wat men 'heimat' noemt, maar eerder de

creatieve omgang met een rijke culturele traditie. De kerstening, begonnen met Willibrordus in de achtste eeuw, heeft met haar rituelen en specifieke verhalen een stevige peiler geleverd voor de bepaling van de Maaslandse identiteit. Getuige daarvan zijn de vele versteende sporen - al dan niet gerestaureerd - van kapellen in de Maasvallei ¹⁾. Jan Winkels wil met *De Stille Rose* het verleden echter niet restaureren. Met de realisatie van het artistieke werk probeert hij vanuit zijn persoonlijke herkomst - de kunstenaar woont en werkt in Maaseik - een toekomst te ontwerpen, niet alleen voor hem, maar voor iedere toeschouwer. Door de poëtische uitstraling

van het verstild object krijgt de kijker daartoe een stevige aansporing. Het keramisch beeld, opgebouwd uit steenhard materiaal dat eeuwen kan trotseren, heeft een grote symbolische waarde, die het bewustzijn van de Maaslanders kan prikkelen en stimuleren. L'imagination au pouvoir, denk ik, maar dan in het dialect.

IV

In tegenstelling tot het onderzoek van Marita Vande Broek over de rol van het dialect bij de Maaslandse identiteit en het beeld van Jan Winkels dat een appèl doet op het regionaal verleden, gaat Wouter Wetzels nog een stap verder. Hij schrijft weliswaar in het dialect, maar zijn boodschap klinkt kosmopolitisch. Hier volgt de tekst van het gedicht dat tijdens *FantasMa 08* op plexiglas te lezen was in de tuin van boer Jean Creemers in de Broekstraat te Aldeneik:

187

WAAT *of waem zeet gieë
dèntk ge te zeen
hoeëpt ge te zeen
wilt gieë zeen*

*Belsj, Hollenger, Turk of Marrokaan
Vloaming, Waal, Limburger of Maaslander
Kristen, Islamiet, Jood of Hindoe
Jông, àwt of van middelbare laefti-jd* ?

ZEEN *iech uch nôw twi-jfele
iech uch noadènke
iech uch smeken òm 't antwoeërd
iech nôw echt det 't uch niks intrresseert*

*Van miech zult ge 't neet huuërl!
lech bèn neet de mins òm uch in e vekske te stoppe!
lech bèn neet de mins om in e vekske te zitte!
lech veul miech lever vri-j in doon en laote!* !

WIEË *zeen wieë en doa bli-jft het bi-j
zeen blank, gieël, zwart, bròwn,...
zeen same en doa bli-jft het bi-j
zeen minse òngerein...*

Wouter Wetzels
2008

De jonge Maaseikenaar, op dat moment 18 jaar, had enkele maanden voordien de Veldeke-Literatuurprijs voor de jeugd gewonnen. Zijn gedichten, nog altijd te lezen op de website van de Nederlandse Veldeke-afdeling, die het dialect onvermoeibaar blijft bevorderen, zijn doordrongen van een existentiële twijfel en onzekerheid. Titels zoals *Ónweitend*, *Aafstand* en *Machteloos* vatten die levenshouding gebald samen. Inhoudelijk worden die emoties en moeilijke levensvragen in korte zinnen dieper uitgewerkt. Hij zoekt naar zichzelf en denkt na over alles, *zeukend noch miechzelf, noadènkend uver alles*. Misschien zijn onrust en scepsis kenmerkend voor een achttienjarige, maar in tegenstelling tot zijn leeftijdsgenoten drijft Wouter zijn vragen resoluut tot op de spits. Hij kijkt met open ogen naar een absurde wereld zonder het hoofd af te wenden. Dat is moedig, maar op de lange duur ook ontmoedigend. De mens is een nietig stipje in de kosmos. “Het begin en einde van de dingen zullen onverbiddeijk voor hem verborgen blijven in een onoplosbaar mysterie”, beweert de Franse filosoof Blaise Pascal. Toch wil Wouter, vastberaden als een spoorzoeker, zich door het dichte, wereldse maquis een weg banen naar een open plek. Waar hij zijn immer vragende geest tot bedaren kan brengen, waar hij zorgeloos kan ademen, beminnen, lachen, verlangen en wenen. Maar dat doel is quasi onbereikbaar. Hij beseft per slot van rekening dat het gaat om *dènger di-j iech noeëts zal vènje*, nooit zal er definitief antwoord komen op zijn vragen. Ondanks die openhartige bekentenis zit in zijn teksten een verscholen hoop naar een betere toekomst. *Iech wach, ik wacht...*

Dat onderkoeld optimisme komt goed tot uiting in het gedicht *Waat zeen wieë* dat hij schreef voor *Fantasma 08*. Daarin stelt hij zich de drie vragen die de

schilder Paul Gauguin ruim een eeuw geleden als titel aan een schilderij gaf: “Waar komen we vandaan, wie zijn we en waar gaan we naartoe?” Wouter draait er in zijn tekst geen doekjes om: op die vragen zal de lezer van hem geen antwoord krijgen. Wat betekent het om Turk, Belg, Hollander, Marokkaan of Maaslander te zijn, wat wil het zeggen om christen, islamiet, jood of hindoe te zijn? De jonge, twijfelende dichter onthoudt zich van een reactie of antwoord omdat hij mensen niet in een vakje wil duwen, ook omdat hij zelf niet in een vakje wil ondergebracht worden. Wouter wil vrij zijn *in doon en laote*. Hij wil ongedwongen zweven als een arend op de thermiek van wervelende, vrije lucht.

Toch wil hij er zich niet met een jantje-van-leiden vanaf maken. In de laatste strofe van het gedicht probeert hij dieper te graven of hoger te stijgen, het hangt er maar vanaf vanuit welk perspectief men kijkt, om een gemeenschappelijk fundament te zoeken dat bij alle mensen terug te vinden is. Geel, blank, zwart of bruin, de huidskleur van een mens doet eigenlijk niet ter zake. Wat essentieel is, drukt hij in de laatste regel van het gedicht uit: *wieë zeen minse òngerein*, we zijn allemaal mensen onder elkaar. Impliciet versta ik onder die zin dat de menselijke waardigheid, die teruggaat op het Latijnse begrip *humanitas*, de basis vormt van een multiculturele gemeenschap, waarin iedereen in peis en vree kan samenleven.

V

We kunnen misschien een paar conclusies trekken en een summierië vergelijking maken. Ten eerste, de Maaslandse identiteit krijgt vorm in en door het dialect. Dat bleek uit de enquête van Marita Vande Broek. Ten tweede, de historische achtergrond van een streek mag niet verwaarloosd worden bij de constructie van een regionale identiteit. Herinneringsboeien

zijn dus een noodzakelijk hulpmiddel. Dat toont Jan Winkels aan met zijn beeld *De Stille Rose*. Maar Wouter Wetzels gaat nog een stap verder. Wie door de eerste lagen heen wil boren, namelijk die van taal en geschiedenis, komt in de ondergrondse gang of *tej* op een rijke ader terecht: we zijn mensen onder elkaar. Die filantropische gedachte overstijgt alle identiteiten en elke huidskleur. De tegenstelling tussen wij en zij is opgeheven. Over *eine vraemde* wordt niet meer gesproken. Het is een prachtig idee, maar zonder twijfel een utopische visie, die blijkbaar niet voor iedereen dezelfde waarde heeft.

Epiloog

Of Wouter Wetzels die optimistische kijk verder zou uitgewerkt hebben, weten we niet. Op 14 juli 2015 is hij gestorven. Toen stond Eros hem af aan Thanatos, de gevleugelde jonge god met de gedoopte fakkel. Hij ving de jeugdige Maaseiker poëet zachtjes op en gaf hem vol mededogen aan zijn tweelingbroer Hypnos, de god van de slaap. Voor eeuwig en altijd.

Ik zwijg nu en geef het laatste woord aan Wouter:

*Dit woëër gein einde
En toch
Stopt hi-j alles*

1. In 'De Maaseikenaar' van 2010, nummer 1, heb ik onder de titel 'Alles van waarde is weerloos' in een bijdrage gewezen op de abominabele toestand van de Willibrorduskapel te Aldeneik. De glasramen zitten vol gaten, dakleien vallen af en de voordeur rot weg. Intussen zijn we zes jaar verder en is er bijna niets veranderd. Of toch! Er werden nadarafsluitingen geplaatst rond de kapel om het vege lijf van bezoekers niet in gevaar te brengen wegens mogelijk instortingsgevaar. Alles van waarde is weerloos ...

Maaseiker weerspreuken van vroeger

Martin Boonen

189

Weerspreuken, voorspellingen van het weer, zijn zo goed als verdwenen. Zij behoren nu tot ons cultureel erfgoed. Thans luisteren we al jaren naar de weerman op de tv of we raadplegen even onze gsm en zien op een leuk grafiekje wanneer het ter plaatse gaat regenen, sneeuwen of hard waaien. Vroegere volksweerkunde berustte uitsluitend op ervaring, op overlevering ... en deels op een flinke dosis bijgeloof. Er waren weerspreuken, die eeuwenlang van de ene generatie naar de andere werden doorgegeven, hoewel ze vaak onbetrouwbaar waren.

Slechts enkele van die vroegere spreuken verwijzen naar een bijgeloof, een geloof in de magie volgens het sympathisch beginsel. Als wilde ganzen bij hun jaarlijkse trek in de herfst naar warmere streken in V-vorm voorbij vlogen, voorspelde dit verschijnsel dat er vorst en vrieskou op komst waren, want de ganzenvlucht toonde duidelijk de beginletter V van de woorden Vorst of van Vriezen.

Rogge diende best gezaaid te worden in de periode van de wassende maan, want het wassen van de maan deed ook de

rogge beter wassen. Althans, zo geloofde men.

Zo ontstonden in de loop der eeuwen allerlei spreuken, het merendeel gebaseerd op ervaring: zo was het al jaren gegaan, zo zal het dus dit jaar ook wel verlopen. En heel wat van deze eeuwenoude uitspraken verwonderen ons nog altijd door de poëtische kwaliteit van deze oeroude volkse gezegden. Typisch ook is de vroegere benoeming, de datering van een dag bij onze uiterst gelovige voorouders door het gebruiken van de namen van de kerkelijke feestdagen van de heilige die er op die bepaalde dag gevierd werd. 6 Januari was voor hen "Dri-j Kuninge", 2 februari was "Lichtmis", plaatselijk ook "Leechmès" genoemd.

Wij laten hier enkele van deze oude weerspreuken volgen, die wij ons van lang geleden herinneren.

Januari

Over het lengen van de dagen: *"Met Dr-ijkuninge (6 Jan) einen hanesjrei, mèt Sint-Tunnis (17 Jan) 'n oor, met Leechmès (2 februari) twieë en verder tèle we neet mieë."*

Februari

"Leechmès (2 februari) helder en klaor, guuëf e good koeërejaor"

Maart-april

- Voor de tuiniers en de landbouwers: *"Mieërt kawd en naat völt de sjeur en 't vaat."*
- *"Sint-Methi-js (24 februari) goeëit nen heite stein in het i-js"*. Met Sint- Mathijs is het gedaan met vriezen.

Pasen

- *"Paose vreug of laat haet de zoemer aan ze gaat"*. Pasen betekent het einde van de winter.
- *"Mèt Kieërsmis aan de duuër, met Paose aan het vuur."* Zacht weer met Kerst, koude met Pasen.
- *"Ne greune Kieërsmis, ne witte Paose"*.

April

- *"Dae boeëne wilt iete, môt Sint- Marcus (25 april) neet vergieëte."* Bonen moeten voor eind april gepoot worden.
- *"Met Sint-Job (15 mei) poeët men de boeëne hals uver kop. Mer wae neet anders kan, poet ze tot Sint-Jan (24 juni)."*

Juni

- Sint-Margareta op 20 juni werd *"Pis Greet"* genoemd wegens de vele regen.
- *"Es het riegent mèt Sint-Medaar (8 juni) riegent het 40 daag lang."* In Wallonië noemde men deze heilige zelfs *"Saint-Médaer, le grand pissard."*

Juli

- Maria Visitatie (2 juli) werd *"Maria Zi-jp"* genoemd, omdat het dan doorgaans regende.
- *"Es het blaoskes riegent, riegent 't drij daag lang."*

Augustus

Portiuncula (2 augustus): *"Mèt Persjönkele is het òm 8 ore al dônkele"*.

November

November was vroeger de slachtmaand, vandaar de uitdrukking: *"Sint Katri-jn duit de verkës pi-jn"*. De feestdag van Sint-Catharina, patrones van Maaseik, was namelijk op 25 november.

Lieve lezer, wie kent er nog voorbeelden van dit *"gesunkenes Kulturgut"*. We houden ons minzaam aanbevolen.

De vroegere taal in het College Heilig-Kruis

Martin Boonen

Van het Heilig-Kruiscollege te Maaseik wordt door historici gezegd en geschreven dat het de eerste middelbare school in Vlaanderen was, waar de lessen in het Nederlands werden gegeven. Volgens sommige kritische geesten was dit wel verklaarbaar: heel wat kruisheren waren toen afkomstig uit Nederland en vandaar eerder Franskundig. Frans was namelijk de enige officiële taal in het België dat in 1830 ontstaan was. Maar wat er ook van zij, het Heilig-Kruiscollege van Maaseik was al vroeg vernederlandst, zeker vroeger dan de bisschoppelijke colleges in Vlaanderen, want onze toenmalige bisschoppen waren voorstanders van een Franstalig middelbaar onderwijs.

En toch... schrijver dezes en zijn klasgenoten, die bij de Kruisheren afstudeerden in 1950, herinneren zich dat toen nog tientallen Franse woorden gebruikt werden. Leraars en leerlingen, ja zelfs ook de ouders, gebruikten in onze tijd de woorden *sixième*, *cinquième*, *quatrième* en *troisième* voor de vier eerste klassen van de Latijns-Griekse *humaniora*. Merkwaardig was eveneens dat de twee hoogste klassen van diezelfde *humaniora* haast eerbiedig

hun vroegere Latijnse namen behouden hadden: zij werden de *Poësis* en de *Retorica* genoemd naar de aard van de klassieke schrijvers, Grieken en Romeinen, die er in die klassen behandeld werden. In de *Poësis*, de poëzie van de klassieke dichters, in het laatste jaar de redenaars. Wanneer omstreeks einde veertiger jaren gestart werd met een voorbereidend jaar, kreeg dit de naam de *septième*.

Maar bij de namen van de klassen bleef het niet. De internen sliepen niet in de slaapzaal maar in de *dortoir*, en elke jongen had daar een *chambrette* en geen kamertje.

En dan was er nog een gevreesd Frans woord: de "*retenue*" of strafstudie. Maar daar is enige uitleg bij nodig. De bevolking van het College bestond toen en nog jaren daarna uit drie soorten leerlingen: er waren de internen en de externen. Maar die externen bestonden uit twee geheel verschillende groepen: *de mannen van de stad* genoemd, dus de Maaseikenaren, en daarnaast de *mannen van de buiten* uit de gehuchten en de omliggende dorpen. Die mannen van de stad ondergingen haast eenzelfde streng regime als de internen: dagelijks om half acht moesten zij in de kapel van het College de H. Mis bijwonen, waarna zij thuis dan een half uurtje gingen ontbijten en dan naar de lessen. 's Zondags was er diezelfde communie, om 10 uur gevolgd door het bijwonen van de gezongen mis in de Kruisherkerk, waarna een korte studie van een uur samen met de internen. Maar daar hield de zondagsrust niet mee op, want om 2 uur was er in de Kruisherkerk de verplichte aanwezigheid bij het lof tot en met het zingen van het "*Tantum Ergo*". En afwezigheid werd gestraft met "*retenue*" ofte strafstudie. Deze Franse term was het meest gevreesde woord in onze jongentijd. "*Retenue*" betekende

strafstudie op het College van acht tot negen of tot half negen in de studiezaal, samen met de internen. Of 's zondags van 5 tot 7.

En toezicht op de speelplaats of de "cour", in de kapel of in de studiezaal was in handen van een "kruisheer-surveillant".

Aan al deze reglementen waren niet alleen de internen, maar ook de "mannen van de stad" onderworpen.

De internen mochten naar huis gedurende de drie vakanties: met Kerstmis, met Pasen en gedurende de grote vakantie en verder tijdens de halftrimestriële korte verloven met Allerheiligen, Vastenavond en Pinksteren. Van die vrije dagen, de "sortie" genoemd, profiteerden ook de mannen van de stad. Want ook zij genoten van de "sortie".

192

Maar ondanks al deze gestrengheid en ondanks die Franse woorden, die ons helemaal niet stoorden, genieten mijn leeftijdgenoten en ik persoonlijk nog altijd van de aangename herinneringen aan die jaren als 'student' aan het vroegere Heilig-Kruiscollege van Maaseik. De tijden en de mentaliteit zijn ondertussen drastisch veranderd. Ja, zelfs de oude naam van die instelling, "Heilig-Kruiscollege", een stuk taalkundig erfgoed, heeft het moeten afleggen en is vervangen door de naam van twee Heilige Maagden uit de nevelen der tijden.

'Jao' betekent in het Maaseikers lang niet altijd 'ja'

Theo Kees

Verkeert u redelijkerwijs in de mening dat een Maaseikenaar, als hij ja zegt, alleen maar met iets instemt, iets onderschrijft of iets inwilligt, dan onderschat u het Maaseiker taalidoom. Zegt Tjeu bijvoorbeeld tegen u, nadat uw loslippigheid u in een vervelend parket heeft gebracht: *'Iech haw 't tiech jao gëzag van d'ne kop te hawte'*, dan heeft Tjeu u niet 'ja' maar 'immers' of 'toch' op een brutale manier gewaarschuwd uw mond te houden.

Wil Tjeu u anderzijds diets maken dat wat u van plan bent, u niet zal lukken en dat u het zelfs niet hoeft te proberen, dan zegt de man – wellicht niet zonder enige opwinding: *'Det kóns tiech jao neet'* (dat kan jij immers niet), waarbij de toevallig aanwezige vreemdeling zeker de oren zal spitsen voor de merkwaardige combinatie van 'jao' en 'neet'. 'Jao' is hier overigens gewoon een versterking van 'neet'. Ja, het is me een taaltje, dat Maaseikers. Magnifiek!

En is uw halve trouwboek zich weer eens aan het opwinden over die komediant bij u in de buurt en zegt hij/zij bv.: *'Det zoe e groeët kawf zich zoe kan aanstèlle'*, dan zal u haar/hem ongetwijfeld

bijtrede en u iets laten ontvallen als: *'Jé(h)jao* (zeer zeker, heus, inderdaad), *mer waat duis-te dao aan?'* Zo vroeg me onlangs een kennis: *'Wils-tiech weite woevuur di-j mëdam det vèt vérke z'n vot smieërt* (die rijke nog rijker maakt)?' Waarop ik met enige trilling in de stem reageerde met: *'Jé(h)jao, det vraog iech miech al lang aaf.'* *'Jé(h)jao'*. Kent u nog een taal waarin men zulke woorden gebruikt?

Een mooie nuancering van ons *'jao'* krijgen we dan weer als we dat *'jao'* gepaard laten gaan met *'daovanaaf* (daar wil ik van afzien; daar zeg ik niets over)'. Kijk maar: *'Jao, dae kieërel haef vöö mel* (succes) *bi-j de vrouwluj, daovanaaf, mer 't is waal 'ne fiks* (rokkenjager)'. Met *'jao, daovanaaf'* bevestigen we wat we horen, maar aansluitend haasten we ons om de zaak te relativiseren of – sterker nog – in een verkeerd daglicht te stellen. Of, om een ander voorbeeld te geven: *'Jao, Bel z'ne bulletin* (Fr. uitspraak van 3de lettergreep) *is hieël good, daovanaaf, mer 't is toch 'n flempl* (lichtzinnig meisje)'. Waarmee ons Isabella ondanks haar goed rapport toch zwaar onderuit wordt gehaald.

Hier komen we overigens dicht bij de uitdrukking *'jao mé(h) nae'*, waarmee we willen aangeven dat we het zo niet menen of dat er een bezwaar is. Zo meent bv. Leo dat u het met hem eens bent en zegt: *'Det is dén in de sëkosj* (sakkosj, sjakkosj)'. Waarop u reageert: *'jao mé(h) nae* (neen, zo niet), *wach ins éffe.'*

Heel vaak evenwel reageren we gewoon met *'jao'*, maar dan in de vragende vorm. Vooral bij verwondering is dat het geval. Zo vroeg ik enkele jaren geleden een Maaseikenaar in den vreemde aan de telefoon: *'Wëts-tiech al det de kirktoeëren is sjeif gëwejd?'* Waarop de man aan de andere kant van de lijn heel zijn verbazing legde in: *'jao?'*

Korter bij huis zat ik onlangs op een avond bij een vriend, een echte poezenvriend, toen zijn zoontje kwam binnengestormd met de melding: *'Pa, oos Mienoe haef gëjónk. Veer jónge!'* Waarop pa niet verder kwam dan: *'jao?'* Je bent immers, zoals wij, Maaseikenaren, kampioen in korte reacties of je bent het niet. Wij zijn dat zonder de minste twijfel.

Nog mooier wordt het als we met onze *'jao'* niet 'ja' maar 'neen' bedoelen. Dan veranderen we gewoon *'jao'* in *'jé(h)'* en zetten er *'mé(h)'* vóór, zodat we *'mé(h) jé(h)'* krijgen, waarmee we een versterkte ontkenning uitdrukken om onze afkeuring te kennen te geven nog wel. *'Höbs-tiech det gëdoeën?'* *'Mé(h) jé(h)* (welneen), *zoegët doon iech neet. Meins-te det iech gek bèn?'*

En ja, dat weet u van de carnavalskraker. Ik haal de tekst letterlijk aan: *'Oos taal det is de sjoëenste taal di-j oppe waerëld bëstuit. Mën sprik van kaanjël en sjëldi-j...'* En voeg daar voor mijn part maar aan toe: *'... en van jé(h)jao, jao neet, jao mé(h) nae, jao daovanaaf en mé(h)jé(h).'*

Op zoek naar een origineel cadeau?

Wat dacht je van een abonnement 2017 op "De Maaseikenaar"?

Info: zie laatste pagina (binnenzijde omslag).

Bibliographica Maeseckensia

Luc Bleukx

Het is intussen ruim een jaar geleden dat de Bibliographica Maeseckensia voor de eerste keer digitaal werd uitgegeven. Het werk hieraan is echter daarna niet stilgevallen, maar is onverminderd voortgezet. Dit heeft geresulteerd in ongeveer 340 aanvullingen en een vijftigtal correcties of aanvullingen van de bibliografische gegevens. Deze nieuwe editie is nu gereed voor verdere verspreiding. De geïnteresseerden die de eerste digitale editie hebben ontvangen, hebben intussen de nieuwe editie, bestaande uit een alfabetisch auteursdeel en een op onderwerp gesorteerd deel, ontvangen. Eventuele nieuwe geïnteresseerden kunnen hun belangstelling kenbaar maken via een mailtje naar luc.bleukx@telenet.be. Maar wees gerust: het werk is nog niet afgelopen, want ik beschik intussen weer over gegevens van enkele tientallen publicaties die relevant zijn voor Maeseik.

Bij het samenstellen van deze bibliografie werd veel gebruikgemaakt van het zogenaamde "sneeuwballen". Dit betekent dat je gebruikmaakt van de verwijzingen of referenties die geciteerd worden in publicaties die voor Maeseik

van belang zijn. In de marge van mijn onderzoek werd dit bijgehouden en daaruit resulteert dan ook automatisch een lijst waarin staat hoeveel keer een bepaalde publicatie werd geciteerd in andere publicaties die van belang zijn voor Maeseik. Het is boeiend om te zien hoe de top tien van deze lijst eruitziet. Zij staat hieronder afgedrukt met voorop het aantal keren dat zij in door mij gecontroleerde publicaties werd geciteerd. Het levert toch wel enige verrassingen op!

53 [M.3626] **Wolters, Matthiam J.:** Notice historique sur la ville de Maeseick »« *Gent, 1855, Gyselinck*

40 [M.2704] **Renson, Gaston:** Beknopte geschiedenis van Maeseik »« *Limburg, jg. 31, 1952, p.101-107, p.121-131, p.141-147, p.161-170, ook gepubliceerd als overdruk, Maeseik, 1953*

35 [M.1272] **Hendrickx, Marcel en Willem Sangers:** De kerkschat van de Sint-Catharinakerk te Maeseik »« *Hasselt, 1963, Limburgs Kunstpatrimonium nr. 1*

31 [M.0434] **Coenen, Jos:** De drie munsters van de Maasgouw, Aldeneyck, Susteren en Ste Odielenberg »« *Publications, deel 56, 1920, p.83-141. deel 57, 1921, p.21-76, deel 58, 1922, p.3-44, ook gepubliceerd Maastricht, 1922, Cl. Goffin*

29 [M.0600] **Daniels, Gust en Willem Sangers:** Maeseik: Architectuur en historie »« *Beek, 1974, De Nieuwe Mijnstreek*

26 [M.0622] **Daris, Joseph:** Histoire du diocèse et de la principauté de Liège (1724-1852) »« *Luik, 1868-1890 (10 delen)*

25 [M.1147] **Habets, Jos. en A.J.A Flament:** De archieven van het kapittel der hoogadellijke rijksabdij Thorn »« *Den Haag, 1889, Algemene Rijksdrukkerij, Deel I, p.398 nr. 396*

24 [M.1575] **Maas, J.P.:** Geschiedenis van Neeroeteren: »« *Roeselare, 1906*

24 [M.1379] **Schoolmeesters, Emiel:** Les origines de la ville de Maaseik »« *Analectes pour servir à l'histoire ecclésiastique de la Belgique, Leuven, jg. 22, 1890, IIe serie, deel VI, p.373-375, ook gepubliceerd als overdruk*

23 [M.3519] **Weerd, Hendrik van de:** Het landdekenaat Eyck »« *Limburg, jg. 5-9, 1923-1928*

Het ontbreken van de meer recentere publicaties in een dergelijke lijst is een niet te vermijden gegeven.

Steunabonnement 2017

Dankzij onze abonnementen en voornamelijk onze steunabonnementen kan de redactie ons blad blijven uitgeven zonder dat zij beroep moet doen op allerlei storende reclame.

Steunabonnement vanaf € 25.
Dank bij voorbaat aan de milde gevers.

Info: zie laatste pagina (binnenzijde omslag).

195

Begraafplaatsen van familieleden op het internet

Wim Corstjens

Het internet en zijn zoekmachines ('zoekrobots') zoals Google en de sociale media leggen zowat alle informatie voor iedereen te grabbel: van ruimtefoto's van NASA tot iemand uit Kazachstan die opvang zoekt voor zijn poes. Maar voor genealogen en iedereen die zich interesseert voor (plaatselijke) geschiedenis, is internet een weldaad. Men wisselt heel eenvoudig gegevens uit met collega-genealogen van over heel de wereld.

De website online-begraafplaatsen.nl is zeker de moeite. Het initiatief draait volledig op vrijwilligers en wordt regelmatig aangevuld. Op dit moment kan men 1 092 064 grafmonumenten, 2 028 begraafplaatsen, 1 632 522 personen, 8 251 monitorrecords en 409 vrijwilligers raadplegen en heeft men

19 554 geregistreerde gebruikers. Online-begraafplaatsen.nl bestaat al sinds 1 mei 2005. Je vindt er ook de kerkhoven van Maaseik en Aldeneik op terug.

*Begraafplaats: Oude Begraafplaats
Adres: Kon. Astridlaan, 3680 Maaseik (B)
Gemeente: Maaseik (B)
Provincie: Limburg (B)
Coördinaten: 51,099777 5,776385
Oppervlakte (plm.): 10 400 m²
Status: Volledig
Aantal graven: 1 863 (Inmiddels zijn
1 monumenten verwijderd door ruiming
e.d.)*

*Je kunt verder klikken op een 'Gravenlijst'
en een 'Personenlijst' met 2 209 namen.*

*Meest voorkomende namen zijn:
JANSEN (26x), PAUMEN (26x), PEETERS
(26x), CORSTJENS (20x), GIELEN (19x),
DALEMANS (18x), PASPONT (18x),
SMEETS (18x), SEGERS (18x),
MARTENS (18x)*

www.online-begraafplaatsen.nl/default.asp

Fotograaf Roger Maes in het M_Museum

196 Wim Corstjens

Voor de tentoonstelling “Ecce Homo. Zie daar de mens” liet fotografe Lieve Blancquaert zich inspireren door taferelen uit de M-collectie. De beelden en schilderijen vormden voor haar het vertrekpunt voor een tentoonstelling die focust op het lijden van de mens. Haar foto’s en video’s tonen ons dat het thema nog altijd brandend actueel is.

Via Instagram konden foto’s worden gezonden naar het museum. Uit de meer dan 900 inzendingen koos zij 25 foto’s. Van Maaseikenaar Roger Maes werden twee foto’s opgenomen in de tentoonstelling die liep tot 7 oktober. We drukken er hier één af.

De redactie feliciteert haar ‘huisfotograaf’ Roger. Men kan hem volgen op Instagram: @fotomaes.

Foto van Roger Maes, al 25 jaar ‘omslagfotograaf’ van ons tijdschrift.

Abonnementen verkrijgbaar door storting op nr. 001-0678921-94 t.n.v. De Maaseikenaar, Maaseik, met vermelding: abonnement 2017 (of: geschenkabonnement 2017 voor ... naam + adres).
Abonnementsprijs voor het ganse jaar: België, € 12, overige landen € 16 en € 20 rest van de wereld.
Een steunabonnement kan vanaf € 25.

Fortis: 001-0678921-94
IBAN: BE87 0010 6789 2194
BIC: GEBABEBB

Argenta: 979-5791810-42
IBAN: BE77 9795 7918 1042
BIC: ARSPBE22

Abonnees worden verzocht hun eventuele adreswijziging mee te delen aan ons redactielid Tony Van Wijck, Maastrichtersteenweg 11, B-3680 Maaseik, of email: redactie@demaaseikenaar.be

Iedere auteur blijft verantwoordelijk voor het door hem ingestuurde artikel. Geen uittreksel, afdruk of overname uit "De Maaseikenaar" mag geschieden zonder bronvermelding.

Met de medewerking van het Documentatiecentrum van Maaseik
Teksten voor volgende editie vóór 30 november 2016 aan Tony Van Wijck, Maastrichtersteenweg 11, 3680 Maaseik (tony.vanwijck@skynet.be).

Redactie

Harry Beenders
Jaak Bergers
Luc Bleukx
Martin Boonen
Wim Corstjens
Marcel Cuyx
Thérèse Hendrickx-Godelaine
Herman Hendrix
Rik Nulens
Koen Smits
Tony Van Wijck

Medewerkers

Raymond Driessen
Jean-Marie Evers
Jaak Hoedemakers
Theo Kees
Jean Knoors
Marcel Leduc
Leo van Rens
Gerard Segers
Marita Vande Broek

Verantwoordelijke uitgever

Tony Van Wijck, Maastrichtersteenweg 11, B-3680 MAASEIK

Bezoek onze vernieuwde website www.demaaseikenaar.be en blijf op de hoogte van de laatste aanpassingen en aanvullingen.

Bosbeek Aldeneik

Zanderbeek Labaer

Leugenbrug Aldeneik

Duivelsbrug Heppeneert

Bosbeek Maasplassen

Zanderbeek Derde straat